

Előkészítésben közreműködött: Tuzáné Füzér Judit
pályázati ügyintéző
esélyegyenlőségi munkatárs

ELŐTERJESZTÉS **a Helyi Esélyegyenlőségi Program (2019-2024) elfogadásáról**

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel összhangban Hatvan Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban (a továbbiakban: HEP) rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. A HEP a 457/2013. (VI.27.) számú képviselő-testületi határozattal elfogadásra került. A program felülvizsgálata a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2 évente megtörtént, és a felülvizsgált, illetve módosított Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásra került Hatvan Város Önkormányzata képviselő-testületének 795/2015. (XI.26.) és 340/2017. (VI.29.) számú határozatával.

Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétevente át kell tekinteni, és az áttekintés alapján, szükség esetén, a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A HEP készítésének, illetve felülvizsgálatának a célja, hogy az önkormányzat szakmailag megalapozott, jogszabályokhoz igazodó helyzetelemzést és tervet tudjon készíteni az esélyegyenlőség területén, ezzel biztosítva a megvalósítás sikerességét. Az országos lefedettség és egyezőség érdekében a Türr István Képző és Kutató Intézet (a továbbiakban: TKKI) feladata volt a HEP-ek elkészítésének segítése és koordinálása. A TKKI-től átvette a feladatot a Kormányhivatal Szociális Osztálya és az általuk foglalkoztatott esélyegyenlőségi mentorok és asszisztensek szakmai személyes tanácsadással támogatják az önkormányzatok képviselőit településük esélyegyenlőségi programjának felülvizsgálatában. Mindehhez járul az a virtuális tér, elektronikus felület, melyen keresztül elérhető a szükséges szakmai dokumentáció és a felülvizsgálat eredménye is.

Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa a HEP áttekintése alapján elkészítette az újabb öt évre szóló, megújított formátumú Helyi Esélyegyenlőségi Tervet Hatvan városát illetően, azt az aktuális adatokkal feltöltötte, a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosította, a következő fejlesztésekhez igazodó igényeket benne feltüntette.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

Hatvan Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a jelen határozat mellékletét képező Hatvan város Helyi Esélyegyenlőségi Programját. A képviselő-testület felhatalmazza Hatvan város polgármesterét a dokumentum aláírására.

Határidő: 2019. július 26. (aláírásra)

Felelős: Hatvan város polgármestere a Műszaki és Városfejlesztési Iroda útján

Hatvan, 2019. július 19.

Horváth Richárd
polgármester

Látta:

dr. Szikszai Márta
jegyző

Helyi Esélyegyenlőségi Program

HATVAN VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	30
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	51
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	56
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	65
1. A HEP IT részletei	65
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	65
A beavatkozások megvalósítói	66
Jövőképünk	66
Az intézkedési területek részletes kifejtése	67
Megvalósítás	76
A megvalósítás előkészítése	76
A megvalósítás folyamata	76
Monitoring és visszacsatolás	78
Nyilvánosság	78
Érvényesülés, módosítás	79

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Hatvan Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Hatvan Heves megye nyugati felében, a Mátra hegység lábánál, az Alföld peremén fekvő város. Tengerszint feletti magassága 119 méter. Népesség számát tekintve a megye harmadik legnagyobb települése. Helyzetét meghatározza, hogy négy megye – Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Heves – határán található. Közigazgatásilag az Észak-Magyarországi Régióban, Heves megyében és a Hatvani járásban helyezkedik el.

Hatvannal határos települések: Boldog, Csány, Ecséd, Heréd, Jászfényszaru, Hort, Kerekharaszt, Lőrinci, Tura.

Hatvan város dinamikusan fejlődő kisvárosi léptékű középváros, amely mindenkor vonzáscentrumként funkcionált, járásszékhely település. A járási funkción túl, régiók és megyék határán való elhelyezkedésénél fogva regionális vonzáskörzettel is rendelkezik.

Regionális szerepet visz:

- a gazdaság (pl. Robert Bosch Elektronikai Kft., Horváth Rudolf Intertransport, LKH Leoni, Decathlon)
- kereskedelem (pl. Family Center: Tesco, Müller, Takko, Jysk, KIK, Pepco, Deichmann)
- az oktatás (pl. DISZI, Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium)
- az egészségügyi ellátás (pl. Albert Schweitzer Kórház és Rendelő Intézet)
- szociális ellátás pl. (Szociális, Gyermejjóléti és Egészségügyi Szolgálat)
- egyes közműhálózatok (pl. szennyvíz, hulladékszállítás, gáz) tekintetében.

Hatvan közlekedési helyzete mind közúti, mind vasúti kapcsolatait tekintve kedvező. Elérhető az M3-as autópályán, melyhez 3 csomóponton keresztül is kapcsolódik a város, valamint a 3-as és a 21-es számú elsőrendű és a 32-es számú másodrendű főúton.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Vasúton megközelíthető a Budapest-Miskolc nemzetközi törzshálózati fővonalon és a Hatvan-Salgótarján, illetve a Hatvan-Szolnok hazai törzshálózati fővonalon.

Hatvan településszerkezetét tekintve jól elkülöníthetően két városrészből áll, a történelmi időkben is létezett Óhatvanból és a Zagyva folyó másik partján fekvő, az 1870-80-as években keletkezett Újhatvanból.

Ez a településszerkezet erősen meghatározza a város gazdasági, társadalmi berendezkedését.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	21 379	bázis év
2013	21 236	99,3%
2014	21 137	99,5%
2015	21 016	99,4%
2016	20 941	99,6%
2017	20 784	99,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Magyarország - sőt Európa - egészéhez hasonlóan Hatvan népessége is csökken. Míg 1998-ban a lakónépesség száma 24.772 fő volt, addig 2007-ben már csak 21.400 fő, és évről-évre csökkent. Ez a tendencia Hatvan esetében is folyamatosan tapasztalható, mert 2012-ben a lakosság száma még 21.379 fő volt, 2016. évre és azóta ez már 21.000 fő alá csökkent.

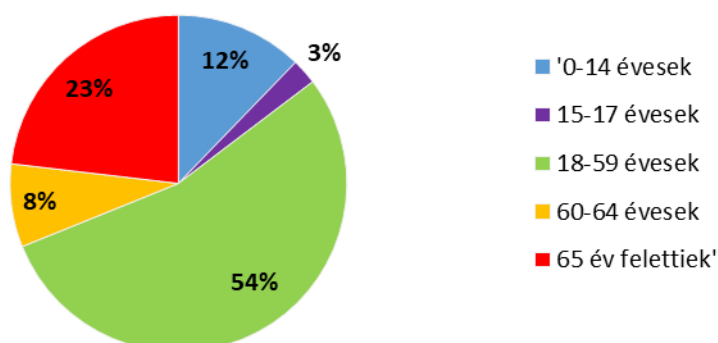
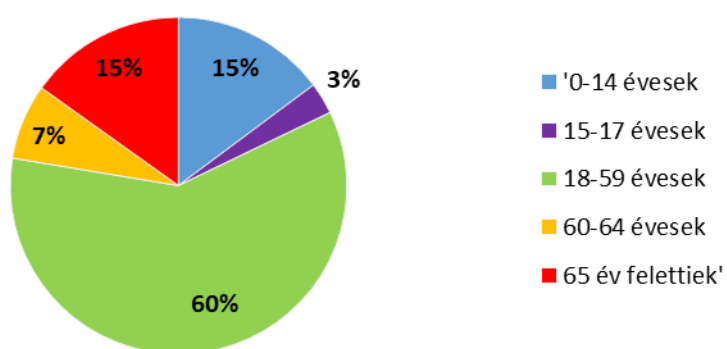
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	9 978	10 963	20 941	47,65%	52,35%
0-2 évesek			563		
0-14 éves	1 477	1 341	2 818	7,05%	6,40%
15-17 éves	304	269	573	1,45%	1,28%
18-59 éves	5 964	5 942	11 906	28,48%	28,37%
60-64 éves	723	875	1 598	3,45%	4,18%
65 év feletti	1 510	2 536	4 046	7,21%	12,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség adatait tekintve látható, hogy a 0-59 éves korosztályban a férfiak aránya a magasabb, míg az idősebb lakosságban ez megfordul. A nők száma több, tehát a férfiak halálozási arány a nagyobb. A lakosság legnagyobb része a 18-59 éves kor közé esik. Ebben az életkorban a nemi arány egyenlő.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	3668	2847	128,84%
2013	3745	2807	133,42%
2014	3849	2854	134,86%
2015	3943	2845	138,59%
2016	4046	2818	143,58%
2017	4 053	2784	145,58%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Szintén országos jellemző a társadalom előregedése, amely Hatvanra is jellemző, hiszen 2012. évre az öregedési index már 147,5 %. Évről-évre több az idősek száma, mint a gyermekeké és a fiatalkorúaké. Amíg 2008 óta 4%-kal emelkedett az index évente, addig aggodalomra adhat okot, hogy 2011-ről 2012-re ez az arányszám 23 %-kal nőtt. Azonban szerencsére a 2013. évben ez az arány újra csökkent és 2015. évig újra csak enyhe mértékben nő, ahogy 2016-2017. évek között is.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	380	372	8	0,4
2013	375	422	-47	-2,2
2014	395	437	-42	-1,99
2015	373	404	-31	-1,48
2016	513	505	8	0,38
2017	462	509	-47	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	173	251	-78
2013	163	262	-99
2014	197	249	-52
2015	187	275	-88
2016	172	250	-78
2017	151	274	-123

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A számok alapján a városból való elvándorlás látható jellemző folyamatnak a bevándorlással szemben, bár ez évenként változik, és nem nagy mozgásokat mutat. Az országos átlag szerint a halálozások száma sajnos magasabb, mint a születések és ez főleg a 2017. évben mutatott nagy különbséget. Mindezek miatt kiemelt figyelmet kell szentelni a bevándorlási kedv fokozásának, főleg a fiatalok részéről, hogy ezzel is javuljon a lakosság kormegoszlása.

Értékeink, küldetésünk

Hatvan Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elkészítésével és felülvizsgálataival biztosítani kívánja a település életében megjelenő esélyegyenlőségi problémák feltárásának és megoldásának lehetőségét. Ennek érdekében kiemelt figyelmet fordít az oktatás, képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására, a munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására, és általános életkörülményeik könnyítésére, javítására. Mindezek elérésére szükséges a

hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításban. Érvényesíteni kell az egyenlő bánásmód követelményeit minden szintén, minden érintett célcsoport számára. Az önkormányzat eddig is törekedett arra, hogy az esélyegyenlőségben érintett területek tekintetében pályázati forrásokat keressen, ezt továbbra is kiemelt feladatának tartja.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hatvan Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet 2 évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át. A fenti jogszabály értelmében Hatvan Város Önkormányzata elkészítette Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melyet a képviselő-testület a 755/2011. (XII.15.) számú határozatával fogadott el 2011. december 15-én. A program felülvizsgálata a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2 évente megtörtént, és a felülvizsgált, illetve módosított Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásra került Hatvan Város Önkormányzata képviselő-testületének 457/2013. (VI.27.), 795/2015. (XI.26.) és 340/2017. (VI.29.) számú határozatával.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi

önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezik. Hatvan Város Önkormányzatának képviselő-testülete az alapvető szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az önkormányzat költségvetési teherbíró képességének figyelembevételével a rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokra való jogosultság feltételeinek, valamint érvényesítésének helyi szabályainak meghatározása céljából alkotta meg a 11/2008. (II. 29.) számú rendeletét.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-ig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-ig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzatok településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat (HÉSZ), valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el, helyi szinten Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testületének 39/2009. (VIII. 28.) számú rendelete Hatvan Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról. Hatvan Város Településszerkezeti Terve a 170/2019. (III. 28.) sz. képviselő-testületi határozattal került elfogadásra.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a

környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli. Hatvan Város Településfejlesztési koncepciója 657/2015. (IX. 24.) számú képviselő-testületi határozattal került elfogadásra.

Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) – 2015. szeptember 24-én a képviselő-testület 658/2015. (IX. 24.) számú határozatával elfogadta az ITS-t, mellyel párhuzamosan újragondolásra került a Települési Koncepció is. Az új dokumentumok megállapításai a felülvizsgált HEP-be is bekerültek.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az ÁROP-1.A.3-2014 kódszámú pályázati felhíváson támogatást nyert „Területi együttműködés megvalósítása a Hatvani járásban” című pályázat megvalósítása során a járás 13 települése (Hatvan, Lőrinci, Apc, Boldog, Csány, Ecséd, Heréd, Hort, Kerekharaszt, Nagykökényes, Petőfibánya, Rózsaszentmárton, Zagyvaszántó) vett részt a járási szintű esélyteremtő programterv megalkotásában a 2015. évben. A pályázati programban a 2013-ban megalkotott helyi esélyegyenlőségi programokhoz képest a végrehajtás magasabb szintre került, a komplex program eredményeképpen a járási koordináció megvalósult és ennek dokumentumaként elkészült a Járási Esélyteremtő Programterv (JEP).

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. E mellett célszerű és szükséges támaszkodni egyéb adatforrásokra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez szükséges adatok a következő adatbázisokból kerültek felhasználásra: TeIR rendszer; KSH T-STAR rendszer; Vizuál Regiszter; Heves Megyei Kormányhivatal Hatvani Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége; Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat, polgármesteri hivatali osztályok, egyéb intézmények adatai. Az olyan adatokat, amelyeknek szolgáltatására jogszabály nem kötelez(het), nehéz megszerezni, ebben az esetben az érintett célcsoportok érdekvédő szervezeteivel kell szorosabb kapcsolatot fenntartani. A következő fejezetekben ezekre az adatokra támaszkodóan végeztük el a részletes elemzést.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban gyakran használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt: a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnése, a munkanélküliség, a munkaerő-piaci esélyek szűkülése – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságai miatt –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetek, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságai. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoportokhoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

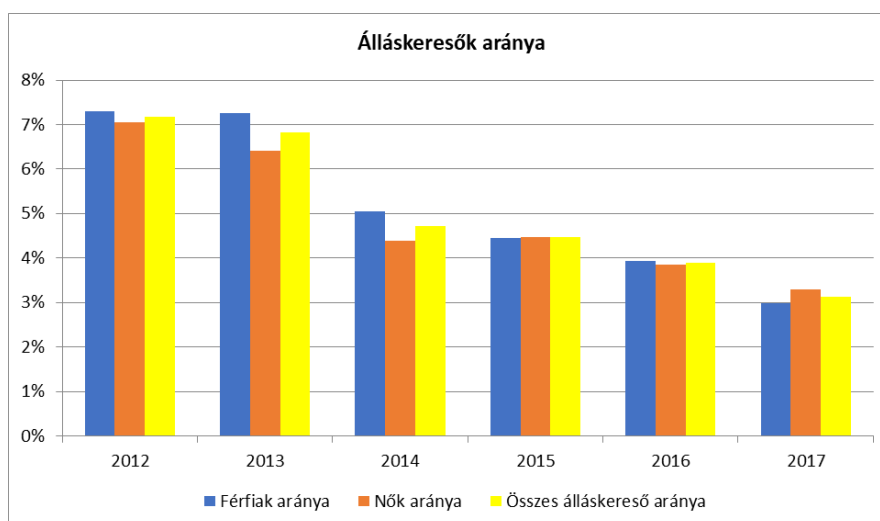
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	7330	7534	14 864	534,5	7,3%	530,5	7,0%	1 065	7,2%
2013	7243	7441	14 684	525,5	7,3%	477	6,4%	1 003	6,8%
2014	7146	7288	14 434	361,25	5,1%	319	4,4%	680	4,7%

2015	7065	7163	14 228	314	4,4%	320,75	4,5%	635	4,5%
2016	6991	7086	14 077	275,5	3,9%	272,5	3,8%	548	3,9%
2017	7 505	7 716	15 221	223,5	3,0%	253,5	3,3%	477	3,1%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi

Hivatal

Az aktív keresők között a nyilvántartott állás keresők száma 2013 óta nagymértékben csökkent 7,2 %-ról 3,1 %-ra. Ez kisebb, mint az országos átlag, ez köszönhető a város ipari parkjában működő vállalkozásoknak. A munkanélküli nők száma 2012 előtt magasabb volt, mint a férfiaké, ez azonban a 2012-2014-ig tartó időszakban megfordult, 2015-2017 között pedig közel azonos a nemek aránya, illetve kis mértékben újra nagyobb a női állás keresők száma. Ennek egyik oka, hogy a városban működő nagyvállalatok leginkább férfi munkaerőre tartanak igényt, és főleg a magasabb végzettségűek közül (technikus, mérnök, gépész, informatikus, műszaki szakember stb.).

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		1 065	1 003	680	634	548	477
20 év alatti	Fő	21,25	19	16,5	12,25	16	6,25
	%	2,0%	1,9%	2,4%	1,9%	2,9%	1,3%
20-24 év	Fő	142	128,75	90,25	81	72,75	43
	%	13,3%	12,8%	13,3%	12,8%	13,3%	9,0%
25-29 év	Fő	124	115	76	66	51	39,75
	%	11,6%	11,5%	11,2%	10,4%	9,3%	8,3%
30-34 év	Fő	135,25	118,75	65,5	60,25	48,25	32,5
	%	12,7%	11,8%	9,6%	9,5%	8,8%	6,8%
35-39 év	Fő	138,75	130,75	89,5	75,75	59,75	39
	%	13,0%	13,0%	13,2%	12,0%	10,9%	8,2%
40-44 év	Fő	128	117,5	83,25	75,5	59,5	44,75
	%	12,0%	11,7%	12,2%	11,9%	10,9%	9,4%
45-49 év	Fő	112,5	113,75	67,75	67	52,75	38,5
	%	10,6%	11,3%	10,0%	10,6%	9,6%	8,1%
50-54 év	Fő	126,75	107	67	52,75	54	32,25
	%	11,9%	10,7%	9,8%	8,3%	9,9%	6,8%
55-59 év	Fő	121,75	129	88	74	58,75	31,5
	%	11,4%	12,9%	12,9%	11,7%	10,7%	6,6%

59 év feletti	Fő	14,75	23	36,5	69,25	75,25	84,5
	%	1,4%	2,3%	5,4%	10,9%	13,7%	17,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Korosztályos bontásban a munkanélküliek megoszlásának vizsgálata során kiderül, hogy az aktív korúak szinte minden korcsoportjában (20-59 év) azonos a százalékos megoszlása az álláskeresőknél (10-13 %), a 20 év alatti és a 61 év feletti munkanélküliek száma ennél pedig sokkal kevesebb. Érdekes és vizsgálendő adat, hogy 2015-től nagymértékben megnőtt az 59 év feletti álláskereső száma, míg a többi korosztálynál a számuk csökkent. Talán a nyugdíj előtt állókat már nem szívesen foglalkoztatják, mivel kevesebb a naprakész, modern ismeretük, ezért többen kényszerülnek munkanélküli regisztrációra, mert elhelyezkedésük nehézségekbe ütközik.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	21,41	253	252	505	50,1%	49,9%
2013	24,36	71	124	195	36,4%	63,6%
2014	11,65	87	105	192	45,3%	54,7%
2015	16,78	108	132	240	45,0%	55,0%
2016	20,67	85	96	181	47,0%	53,0%
2017	20,18	81	96	177	45,8%	54,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A tartós munkanélküliek aránya 20-25 % körüli, ami ennél kevesebb 11 és 16 % csak 2014-2015-ben volt. Itt is elmondható, hogy a nők aránya magasabb a tartósan munkanélküli férfiakénál. Fontos tehát megoldást keresni a problémákra és pontosan megtervezni a szükséges beavatkozásokat.

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1 550	1 568	3 118	64	4,1%	61	3,9%	125	4,0%
2013	1530	1555	3 085	17	1,1%	24	1,5%	41	1,3%
2014	1 500	1 517	3 017	23	1,5%	35	2,3%	58	1,9%
2015	1 464	1 471	2 935	26	1,8%	29	2,0%	55	1,9%
2016	1 424	1 415	2 839	21	1,5%	21	1,5%	42	1,5%
2017	1 371	1 341	2 712	7	0,5%	18	1,3%	25	0,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskereső száma alacsony, csak néhány százalék a 18-29 éves korúak között. Ez az érték legmagasabb a 2012. évben volt, azóta csökkent és a 2017. évre már 1 % alá jutott. Ennek

egyik oka az, hogy figyelembe kellett venni a munkaerő-piaci igényeket, és a megfelelő képzéseket kellett indítani, illetve a hiányszakmák irányába kellett terelni a pályakezdő, illetve az oktatásban részt vevő fiatalokat.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolázottsági minta megoszlása fontos szempont a helyi képzési programok tervezésekor, hiszen látjuk, milyen végzettségű csoportoknak kell ezeket a programokat létrehozni.

Hasonlóan fontosak e téren a 3.2.7., valamint 3.2.8. számú adattáblák, melyek adatai arra mutatnak rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Azt is megmutatják, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	95,3%	87,5%	4,7%	12,5%
2011	98,5%	94,8%	1,5%	5,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A 2001. évi népszámlálási adatok szerint a településen élők majdnem 17 %-a nem végezte el az általános iskolát, és ezen lakosok közül a nők száma háromszor annyi, mint a férfiaké. A helyi intézmények vezetőinek és szakértőinek bevonásával meg kell vizsgálni ennek okait, és a felnőttképzési lehetőségeket ez alapján kell meghatározni. Okai lehet az általános iskolát el nem végzett nők magas számának a korai elhálás és gyermekvállalás. Ezért hangsúlyt kell fektetni a családtervezés tanítására és a prevenció fontosságára. A 2011. évi népszámlálás adatai alapján megállapítható, hogy az általános iskolát elvégzettek száma nagyjából hasonló, az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma azonban jelentősen csökkent. A Tankerület a hatáskörébe tartozó intézmények tekintetében készíti az esélyegyenlőségi tervet, amely segíti a lemorzsolódás csökkentését is többek között.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1 065	29,5	2,8%	303	28,5%	732,5	68,8%
2013	1 003	33,25	3,3%	292,75	29,2%	676,5	67,5%
2014	680	29	4,3%	212,5	31,2%	438,75	64,5%

2015	635	27,75	4,4%	220	34,7%	387	61,0%
2016	548	22,5	4,1%	172	31,4%	353	64,4%
2017	477	14	2,9%	150,5	31,6%	312,75	65,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaügyi kirendeltség adatai alapján nem az alacsony iskolázottságúak közül kerül ki a legtöbb álláskereső, hanem éppen ellenkezőleg, a középfokú vagy annál magasabb iskolát végzettek közül. Bár számuk a 2017. évre a felére csökkent. Az arányok viszont az évek alatt nem változtak jelentősen.

Településünkön az általános iskolákban nincsen felnőttoktatás, pedig a 3.2.5. tábla alapján a 15 éves és idősebb korú népesség között 1706 fő nem fejezte be az általános iskolai tanulmányait. Ez a szám jelentősen csökkent az utána következő 10 évben, a 2011. évi népszámlálás adatai szerint. Ebben jelentős szerepe van a városban a Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott Grassalkovich Antal Baptista Szakgimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Felnőttek Általános Iskolája nevű intézménynek, amelyben folyik felnőttoktatás és egyéb speciális oktatás, nevelés is. Ez azonban leginkább csak a 15-20 éves korúakat érinti, az ennél idősebb iskolázatlanok nem igazán bevonhatóak. Az intézménnyel szoros szakmai együttműködést kell kialakítani és koncepciót létrehozni, hogy még teljesebb mértékben sikerüljön az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2012	29	0	0%
2013	0	0	0%
2014	31	0	0%
2015	33	19	58%
2016	33	9	27%
2017	52	12	23%

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai és szakgimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú tanulók száma a felnőttoktatásban
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	nincs pontos adat	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	228
2013	nincs pontos adat	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	135
2014	nincs pontos adat	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	153
2015	nincs pontos adat	18	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	223
2016	401	0	0,0%	232	57,9%	169	42,1%	401
2017	403	0	0,0%	187	46,4%	216	53,6%	403

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A város három középiskolája közül a Váci Egyházmegye Ordináriusa fenntartásában működő Széchényi István Római Katolikus Gimnázium és Szakgimnáziumban folyik felnőttoktatás, ami azonban nem teljesen fedi le ezt a területet, mert egy közeli település, Selyp középiskolájában is folyik ilyen oktatás, ahová több hatvani fiatal jár.

c) közfoglalkoztatás

Az ország egyes részein nagy szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának. Összevetve az adatot az állástalanok számával, megfigyelhető, tudja-e pótolni a foglalkoztatási forma a hiányzó munkalehetőségeket. E tényezőket figyelembe kell venni a helyi program tervezése során. Hatvan városban a sok munkalehetőséghez képest nem számottevő a közfoglalkoztatás, a régebbi közfoglalkoztatottak sokszor képzéseken vettek részt, szakmát tanultak és ezáltal elhelyezkedtek a versenyszférában vagy akár a közszférában is.

Ezeket az összehasonlításokat kellene elvégezni a roma aktív korú munkaerő, illetve a roma aktív korú munkanélküliek száma és a közfoglalkoztatásban részt vevő romák, valamint nem romák száma között, amely a munkaerő-piaci helyzetüket tekintve egyik leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoport lehetőségeiről adna képet. Mindez a csoport érdekében nagyon hasznos lenne, azonban erre nincs lehetőségünk, mert a roma származásról nincsenek, és nem lehetnek adataink, hiszen a nemzetiségi hovatartozás bevallása csak önkéntes adatszolgáltatásként lehetséges a jelenlegi jogszabályok szerint. Ez a probléma más célterületen is felmerül, de ennek orvoslása csak jogszabályi változások alapján lenne lehetséges. Az önkéntes nyilatkozat megtétele hasznos lenne, hiszen akkor többféle többletjuttatásban részesülhetnek a hátrányos helyzetűek. De ennek elfogadtatása, megértetése még megoldásra váró feladat.

A helyi önkormányzat által szolgáltatott adatok szerint az aktív korúak 1 %-a vesz részt a közfoglalkoztatásban, akik az önkormányzati tulajdonú városgondnoksági feladatokat ellátó intézménynél dolgoznak. Az álláskeresőkből kb. 10%-a dolgozhat közfoglalkoztatottként. Az állami közcélú foglalkoztatás is több munkanélküli embernek ad munkát és ezáltal megélhetési forrást. A kulturális közmunka program pedig a magasabb iskolai végzettségű álláskeresőknél is munkalehetőséget nyújt. Jelenleg az önkormányzati adatszolgáltatás szerint a közfoglalkoztatotti helyek a legtöbb esetben betöltetlenek, nincs rá jelentkező, munkaerő-hiány van.

A roma lakosság számát a településen működő Hatvan Város Roma Kisebbségi Önkormányzat 2200 fő körülire teszi. A 2014. évi kisebbségi névjegyzékbe 101 személy vetette fel magát.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Hatvan város regionális központként működik mind a munkalehetőségek, mind a közlekedés, mind az oktatás tekintetében. Két ipari park is létesült a város külterületén, ahol jelentős vállalatok, vállalkozások működnek. Legnagyobb vállalat a Robert Bosch Elektronikai Kft., amely több mint 3200 főt foglalkoztat.

Az önkormányzat szoros együttműködést alakított ki a vállalattal, amelynek köszönhetően az a dolgozók gyermekei részére óvodai csoportokat és általános iskolai osztályokat működtet az önkormányzat intézményeiben. A Bosch célja a továbbfejlődés, ezért gyárának méretét szeretné megnövelni, amelynek érdekében az önkormányzat és az állam közreműködésével új ipari park jön létre 2019-2020-ban, hiszen ez a foglalkoztatottság növelése szempontjából is nagyon fontos és közös érdek. Új vállalkozások is települtek (NORDFILM csomagoló ipar, Magyar Posta Logisztikai

Központ, Centervill) és települnek a városba 2018. évtől, amelyek közül a legnagyobb egy csokoládégyár, amely kb. 600 főt foglalkoztat majd és örvendetes, hogy leginkább női munkaerőt igényel.

Jelentős munkalehetőséget nyújt még az LKH Leoni, a Horváth Rudolf Intertransport, a Johnson Electric és két nagy logisztikai központ a Mader és a Decathlon is. Ezek a nagy cégek nemcsak a hatvaniaknak nyújtanak munkalehetőséget, hanem a környező települések lakosainak is. Minden nagyvállalatnak saját buszjárata van, amely a munkarendhez igazodva szállítja a dolgozókat. A Hatvani Volán egyes járatai is a műszakok szerint közlekednek. Mind a közúti, mind a vasúti közlekedés jól szervezett a városban, és hatékonyan igénybe vehető a munkába járáshoz. A lakosság jelentős része jár dolgozni Budapestre, mert vasúton, illetve busszal, az autópályán egy óra alatt elérhető, bár a zsúfoltság kényelmetlenséggel jár és jelentős kiadást jelent az utazási költség is.

A 2013-2014-2015. évben városunkban jelentős turisztikai fejlesztések történtek Európai uniós források igénybevételeivel:

- Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Vadászati Múzeum létrehozása a Grassalkovich-kastélyban;
- Hatvani Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény (volt sörház) és Kossuth tér déli részének turisztikai szolgáltatásainak fejlesztése;
- Hatvan-Boldog közötti kerékpárút építése, kerékpáros kalandpark létrehozása.

Ezek a projektek a Hatvanban még nem jelentős turisztikai ágat (ezáltal a vendéglátóipart, és a szálláshelyeket is) kívánják fejleszteni, ezáltal munkahelyeket is teremtve. Jelentős önerős fejlesztés a turizmus területén a Hatvani Vadaspark létrehozása, amely nagyszámú látogatót vonz. A turizmus koordinálása érdekében Tourinform Iroda is létesült a városban.

Európai uniós pályázatok által nyert források felhasználásával történtek

- a) közlekedéstechnikai fejlesztések: 3. számú és 21. számú főút körforgalmi csomópontjának kialakítása, a két városrészt összekötő új híd építése, jelentős hosszúságú (már a teljes várost átszelő) kerékpárút hálózat létrehozása, forgalomtechnikai változások bevezetése,
- b) épületenergetikai fejlesztések: minden önkormányzati működtetésű általános iskola és óvoda épületének szigetelése, nyílászáró cseréje, megújuló energiaforrások felhasználásának (hőszivattyú, napelem stb.) kiépítése történt meg.
- c) közvilágítás fejlesztése,
- d) árvízvédelmi és csapadékvíz elvezetését szolgáló hálózatok kiépítése,
- e) infrastrukturális beruházások: bölcsőde épületek és berendezések fejlesztése, új gyermekorvosi rendelő építése, a gimnáziumban természettudományi labor kialakítása.

Nagyon fontos, több éve tervezés alatt álló, jelenleg már folyamatban lévő fejlesztési cél egy többfunkciós termelői piac, közösségi polgári tér létrehozása, működtetése. Ez lehetővé tenné az őstermelők, mezőgazdasággal foglalkozók kereskedelmi tevékenységét, megfelelő körülményeket teremtve ehhez a jelenlegi leromlott állapotú, funkciójának nem teljesen megfelelő piac helyett.

Az uniós forrásokat, pályázati lehetőségeket helyi vállalkozások, vállalatok is kihasználják, és sikeres projekteket bonyolítanak le munkahelyteremtés, munkahelyfejlesztés, eszközfejlesztés tekintetében.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az Egri Szakképzési Centrum Damjanich János Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma oktatási központnak számít a szakképzés területén. Megpróbál érzékenyen reagálni a munkaerőpiac igényeire és lehetőségeire. Sokféle szakmát oktatnak itt, többféle rendszerben, így lehetőség van általuk az átképzésekre is. Hatvanban működik az Oktat-60 Kft. is, ahol nyelvtanulásra, ECDL oktatásra és sokféle OKJ-s szakma elsajátítására nyílik lehetőség a fiatalok és az idősebbek számára egyaránt. A Grassalkovich Antal Baptista Szakgimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Felnőttek Általános Iskolája pedig a nehezen tanulók számára nyújt szakmaszerzési lehetőséget. 2016-ban elindult a Hatvani Községi Felsőoktatási Képzési Központ, ahol két egyetem kihelyezett karaként folyik az oktatás, főként a Bosch számára mérnökképzés keretében.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az e) pontban felsorolt intézmények és lehetőségek mellett – melyek nemcsak a fiatalok számára, de bármely korosztály részére elérhetőek - a munkaügyi központ is szervez tanfolyamokat.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg: A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a „szegénységben élő” meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH 2011. évi felvételéből származó kimutatás szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

Már fentebb megállapítottuk, hogy sem a mélyszegénységről, sem a romákról nem áll módunkban adatot szerezni (hiszen ezekről az adatszolgáltatás önkéntes), ezért csak általános tapasztalatokra hagyatkozhatunk. Az önkormányzat tulajdonában lévő városgondozással foglalkozó szolgáltató intézménynél több roma származású foglalkoztatott dolgozik, elsősorban a közterületek rendbetételénél, illetve a hulladékszállításnál.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete

indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az adatsor azt jelzi, hogy a településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló vagy egészségkárosodott vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Az adatot szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla - 15-64 évesek száma – 2017. évben 15.221 fő) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla - nyilvántartott álláskeresők száma – 2017. évben 477 fő, 3,1 %). Az adatok alapján megállapítható, hogy az álláskeresői segélyben részesülők száma 2017. évben mindössze 68 fő a 477 nyilvántartott álláskeresőből, tehát ki kell emelni, hogy a szociális segély nem jelenik meg meghatározó mértékben a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevétele nélkül kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakóköznyezetét tartsa rendben.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	14 864	22,25	0,1%
2013	14 684	27,5	0,2%
2014	14 434	40,25	0,3%
2015	14 228	49,75	0,3%
2016	14 077	61	0,4%
2017	15 221	68	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma	Állás keresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	1 065	136,25	12,8%
2013	1 003	129,25	12,9%
2014	680	109,25	16,1%
2015	635	95	15,0%
2016	548	98,25	17,9%
2017	477	91,5	19,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A két táblázat alapján látható, hogy százalékosan nem sokan részesülnek állás keresési segélyben, de a regisztrált munkanélküliek között nőtt az állás keresési járadékra jogosultak száma.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	297,5	0	2,00%	286	26,85%
2013	290,5	0	1,98%	295	29,43%
2014	132,75	0	0,92%	151	22,20%
2015	188,25	30	1,32%	109	17,17%
2016	115,25	34	0,82%	143	26,09%
2017	89,25	40	0,59%	207	43,40%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1- jétől.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és az intézkedések megállapítása során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

a) bérlakás-állomány

b) szociális lakhatás

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	8949							
2013	8952							
2014	8969							
2015	8972							
2016	8973							
2017	8 975		25		3			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállományról nem sok statisztikai adat áll a rendelkezésre, annyi bizonyos, hogy a városnak szüksége lenne még lakóingatlanokra, mert az ingatlanpiacon nagy hiány van. Bérleti viszony még nehezebben létesíthető, pedig nagy igény lenne rá. A nagy vállalatok sok munkavállalót vonzanak, akiknek a bejárás helyett albérletre vagy saját ingatlanra lenne szükségük, hiszen gyermekeik elhelyezéséről is gondoskodnak a vállalatok.

Hatvan város rendelkezik Integrált Városfejlesztési Stratégiával és az annak részét képező Anti-szegregációs Tervvel, amely dokumentum 2008 júniusában készült, tehát felülvizsgálata már erősen aktuális, bár jelentős változások a szegregációval kapcsolatban nem történtek. Az Anti-

szegregációs Terv sem a 2001-es népszámlálás, sem az önkormányzati adatok alapján nem mutatott ki szegregátumot a településen. Településünkön a hajléktalanok száma nem magas, kb. 10 fő. Az önkormányzat a hajléktalan személyek nappali ellátását a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés útján biztosítja.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzüintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	608	81
2013	942	89
2014	664	56
2015	359	29
2016	1	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatást az elmúlt két évben nem vették igénybe.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyúlt segítséget a fenti táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Hatvan város szociális ellátások helyi szabályairól szóló 11/2008. (II.29.) önkormányzati rendeletének természetben nyújtott szociális között szerepel az adósságkezelési szolgáltatás szabályozása. Ez magában foglalja az adósságkezelési tanácsadást és az adósságcsökkentési támogatást. A tanácsadást a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat végzi. A rendelet szerint „az adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultság feltétele, hogy az adósságból hat havi tartozása a kérelem benyújtását megelőző 18 hónapban keletkezett.”

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Hatvan város Nagygombos részén vannak elmaradott lakhatási körülmények egy leromlott majorban. Az itt lakóknak cserelakást ajánlott fel az önkormányzat a városban, akik pedig nem

éltek ezzel, azoknak a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést igyekszik biztosítani (ivóvíz-ellátás, járda-, útépités, közvilágítás).

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Hatvan város rendelkezik Integrált Városfejlesztési Stratégiával és az annak részét képező Anti-szegregációs Tervvel, amely dokumentum 2008 júniusában készült, és felülvizsgálata 2015. évben megtörtént, ebben jelentős változások a szegregációval kapcsolatban nem történtek. Az Anti-szegregációs Terv sem a 2001. és 2011. évi népszámlálás, sem az önkormányzati adatok alapján nem mutatott ki szegregátumot a településen. Amennyiben egy legalább 50 fő lakónépességű, összefüggő területegységen belül a szegregációs mutató eléri vagy meghaladja az 50 %-ot úgy a terület szegregátumnak, amennyiben a szegregációs mutató 40-50 % közé esik, úgy a terület erősen leromlott területnek számít. (Szegregációs mutató="legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül"). Hatvan város egyetlen városrész-egysége sem számít szegregátumnak vagy erősen leromlott területnek, de két akcióterület kijelölhető az Integrált Településfejlesztési Stratégia szerint. E kedvező adottság azonban nem jelenti azt, hogy a városnak ne kellene kijelölnie szegregációs szempontú elemzésre azokat az egységeit, amelyek a szegregációs mutató, az alacsony komfortú lakásállomány, a segélyezési adatok, az infrastrukturális ellátatlanság vagy a hátrányos helyzetű gyermekek aránya városi átlag feletti értékeket mutat. Az e területekre összpontosító anti-szegregációs terv elkészítésével - amelyet tartalmaz az Integrált Településfejlesztési Stratégia - ugyanis a területek leromlása megakadályozható, a konvergencia, a területi felzárkóztatás, az esélyegyenlőség biztosítható. Hatvan úgy tudja megőrizni országos viszonylatban kedvező helyzetét – azaz szegregátumoktól való mentességét – ha arra törekszik, hogy a kedvezőtlen adottságú területeken ne növekedjen az alacsony státuszú népesség száma. Javasolható a szociális bérlakások területileg szórt elhelyezésére való törekvés megvalósítása.

A lakhatási integrációs programnak négy helyszínét határozhatjuk meg:

- a) Gódor Kálmán utca és környéke: A terület teljes megtartásra javasolt lakótelep. A lakásállomány és a lakókörnyezet rehabilitációjára kell a hangsúlyt fektetni.
- b) Pázsit utca környéke: A terület teljes megtartásra javasolt lakótelep. Szintén a lakásállomány és a lakókörnyezet rehabilitációjára kell a hangsúlyt fektetni.
- c) Legány Ödön utca környéke: Megtartásra javasolt, városszövetbe ágyazódott, kedvezőtlen adottságú terület. Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány rehabilitációjára, új, esélyegyenlőséget biztosító létesítmény megvalósítására kell a hangsúlyt fektetni.
- d) Nagygompos: Itt 34 önkormányzati tulajdonú lakás található, a városrész lakásállománya nagyrészt magántulajdonú lakásokból áll. A terület lakossága kötődik e városrészhez. A terület perifériás jellegű, több tekintetben is városi átlagnál kedvezőtlenebb mutatókkal rendelkezik, de a szegregációs mutató nem mutat kiugró értékeket. Mivel a majorság műemléki épület, de nagyon rossz állapotban van, felújítása nem megoldott. A szinte életveszélyes állapotú lakások helyett az önkormányzat ajánlott fel a városban egyéb, komfortosabb bérlakásokat.

A b) és c) terület szegregációs mutatója 35%, a hatályos dokumentum anti-szegregációs célokat és intézkedéseket fogalmaz meg a területek javítása, illetve további romlása ellen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1997. évi CLIV., az egészségügyről szóló törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások:

Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások:

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0	10	4
2013	0	10	4
2014	0	10	4
2015	0	10	4
2016	0	10	4
2017	0	10	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hatvanban minden háziorvosi praxis betöltött és magas színvonalú szolgáltatást biztosít mindkét városrészben, egyenlő hozzáférési eséllyel. Az újhatvani városrészben uniós támogatásból elkészült a gyermekorvosi rendelő és a védőnői szolgálat új épülete 2014-ben, amely így a házi orvosi szolgálatokkal és fogorvosi rendelőkkel együtt egy nyaktaggal összekapcsolt épületben található egészségügyi központként működve. Az óhatvani városrészben azonban több, egymástól távol eső épületben vannak a háziorvosi, a gyermekorvosi ellátások és a védőnői szolgálat, ezért indokolt lehet egy városközpontban elhelyezett egészségház létrehozása. Ebben az esetben egy épületben megtalálható lenne minden alap egészségügyi ellátás, a helyettesítések is könnyebbé válnának. Az önkormányzat szintén pályázati forrásból 2. és az 5. számú háziorvosi körzet leromlott állapotú rendelőjét jelenleg újítja fel.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	356
2013	350
2014	566
2015	642
2016	583
2017	581

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon. Településünkön a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma évenként, és leginkább két évenként nagyobb ingadozást mutat, de a lakosság számához viszonyítva nem túl magas.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	118	n.a.	118
2013	104	n.a.	104
2014	120	n.a.	120
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	116	n.a.	116
2017	116	n.a.	116

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a közeli hozzátartozó,

ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjban részesítettek száma nagy eltérést mutatott a 2010-2011 és a 2011-2012. év között. Az előbbiben csökkenést láthattunk, míg az utóbbiban ugrásszerű növekedést. A 2012. évi adatok a többi évhez képest is magasabbak voltak. 2012 óta azonban a az ápolási díjban részesítettek száma közel azonos, nagy ingadozások benne nem láthatóak.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Hatvanban az Albert Schweitzer Kórház egészségügyi centrumként is funkcionál és egyre magasabb szakmai színvonalat képvisel. Mivel állami kézbe került, a város nem tudja befolyásolni működését, de mindenben segíti továbbra is: pl. konzorciumi partnerként részt vettek a pályázataikban, megbecsüli dolgozóit stb. Több milliárd forint értékben, európai uniós források felhasználásával az elmúlt években jelentős fejlesztések történtek: rehabilitációs központ kialakítása, új műtőblokk épület létrehozása, több szempontú épületenergetikai felújítás, nagy értékű eszközbeszerzések. Mindezek nyomán kívül-belül megszépült, magasabb szakmai színvonalú ellátást biztosító intézménnyel gazdagodott a város és környezete. Településünkön minden egészségügyi alapellátás megtalálható Óhatvanban és Újhatvanban egyaránt (házi orvos, gyermekorvos, fogorvos, védőnői szolgálat, iskola-egészségügy). 2014-ben pályázati forrásból - méltatlan körülményei közül - új épületbe költözhettek Újhatvanban két gyermekorvosi praxis és a védőnői szolgálatok. Az új rendelők épülete egy nyaktaggal kapcsolódik a házi orvosokat és fogorvosokat befogadó épülethez, így egészségházként működhet, megkönnyítve a lakosság ellátáshoz jutását. Óhatvanban is szükséges lenne egy egészségügyi központ létrehozására, hogy a városrészben elszórtan működő egészségügyi alapellátások (házi orvos, gyermekorvos, fogorvos, védőnők) egy modern, minden előírásnak megfelelő épületben legyenek jól megközelíthető helyen. Ennek érdekében több TOP (Területfejlesztési Operatív Program) felhívásra nyújtott be az önkormányzat támogatási kérelmet 2016-ban és 2017-ben is. Ezek közül a Kossuth téri rendelők felújítására nyert el az önkormányzat támogatást, amelyet jelentős saját forrással kiegészítve jelenleg valósít meg. Működik anyatejgyűjtő állomás, és több magánpraxis is üzemel különböző szakterületeken. Az önkormányzat törekszik közintézményeinek épületenergetikai felújítására, hogy megújuló energiaforrással lássa el őket a környezet védelme és a fenntarthatóság érdekében.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Minden év áprilisában az önkormányzat megszervezi az Egészségnapot egy futófesztivállal összekötve, ahol többfajta szűrésen vehet részt a lakosság ingyenesen. Nagyon népszerű ez a program az itt élők körében. A kórházzal konzorciumban pedig sikerült elnyerni egy pályázati forrást EFI iroda (egészségfejlesztő iroda) létrehozására, melynek célja a hatvaniak széleskörű bevonása a szűrőprogramokba, felhívni a figyelmet a prevenció fontosságára, és csoportokat létrehozni a különböző betegségekben szenvedők részére a jobb kommunikációért és segítségnyújtásként. Praxisközösségek is szerveződtek a településen, amelyek szintén szerveznek szűrőprogramokat.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A kórházban működik rehabilitációs részleg, gyógytorna és fizioterápiás kezelés is, immáron egy teljesen megújult épületben és a legmodernebb eszközökkel felszerelve: medence, tornaterem, gépek stb. Logopédiai fejlesztés pedig mindkét városrészben elérhető a gyermekek számára.

Nevelési tanácsadóban pedig a fejlesztő pedagógusok több szakirányban is fogadják a rászoruló gyermekeket.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Hatvan város csatlakozott ahhoz a Heves megyei kezdeményezéshez, hogy a közétkeztetésben egészségesebb ételek kerüljenek az asztalra a gyermekek elé. A Hatvani Közétkeztetési Kft. munkatársai főznek a település két iskolájának konyháján, és innen látnak el minden közintézményt, illetve elégítik ki a szociális étkeztetés igényeit. A Marshan Szeretetkonyha a baptista egyház támogatásával végez szociális étkeztetési feladatokat a településen. A város a jövőbeni pályázati források bevonásával egy új konyha létesítésével (vagy a meglévő konyhák felújításával) és felszerelésével kívánja a közétkeztetés modernkori színvonalát biztosítani, az új, egészséges ételek elkészítését lehetővé tevő konyhatechnológiák bevonásával.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Mivel a szív-érrendszeri megbetegedések okozta halálozás mindkét nem esetében meghaladja az országos átlagot, és ennek oka a mozgáshiányos életmód, ezért Hatvan nagy hangsúlyt fektet a sportolási lehetőségek hozzáférésére. Minden évben állandó program tavasszal a futófesztivál, ahol a város apraja-nagyja rajthoz áll, ugyanígy az őszi félmaraton futóverseny is hagyománnyá vált. A futóversenyek és a futás meghonosításához nagymértékben hozzájárult a Fut60 sportegyesület és a helyi Futónagykövet szervező munkája. Az uszoda is nagy népszerűségnek örvend mind szabadidős sport céljából, mind versenyhelyszínként, ahol több versenyen mérhetik össze a tudásukat, elsősorban a gyerekek. A versenyzők úszóegyesületbe tömörülve érik el sikereiket. Nyáron a strand áll a rendelkezésére az úszóknak és a felüldülni vágyóknak egyaránt. Több műfüves pálya is létesült a városban a kispályás labdarúgók, és a futball egyesület (FC Hatvan) tagjainak örömeire. Pályázati forrásból pedig kerékpáros kalandpark épült a városban és kerékpárút Boldog községig a Zagyva folyó gátján. A várost is átszeli most már több kilométer új kerékpárút, amelyet nagyon sok lakos használ a biztonságos közlekedést élvezve. Az önkormányzat célja, hogy kerékpárútjainak számát tovább növelje, a város több részébe eljutva, illetve kerékpáros turizmus céljából is. Gördeszka és BMX pálya is rendelkezésére áll a sportág szerelmeseinek. Télen pedig jégpálya működik a város főterén, ahol az iskolások, óvodások kedvezményesen korcsolyázhatnak a testnevelés órákon, foglalkozásokon. Egyik nagy hiányossága a városnak, hogy nincsen sportcsarnoka. Ez a probléma is megoldódni látszik, mert reményeink szerint a 2020. évben egy kézilabda csarnokkal gazdagodik a városunk és a Hatvani Kézilabda Egyesület a TAO támogatások rendszeréből. Valamint lehetőség nyílik ugyanilyen forrásból jégcsarnok építésére is a hatvani jégkorong szakosztály számára. A fentiekén kívül van még Hatvanban baseball csapat, kosárlabda csapat és több küzdősport egyesület is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Szociális, Gyermejjóléti és Egészségügyi Intézményfenntartó Társulás (11 önkormányzat, a társulás gesztora Hatvan Város Önkormányzata) tartotta fenn a Szociális, Gyermejjóléti és Egészségügyi Szolgálatot, de a Társulás megszűnt, így Hatvan Város Önkormányzata lett a szolgálat fenntartója. A szolgálat ellátja a szociális feladatokat: bölcsőde, családsegítés, gyermejjólét, pszichiátriai betegellátás, adósságproblémával küzdők, lakhatási problémával küzdők, hajléktalanság, támogató szolgáltatás, nappali ellátás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Egyenlőbánásmód Hatósághoz lehet fordulni a hátrányos megkülönböztetésekkel kapcsolatos ügyekben, illetve működik városunkban egy áldozatvédelmi iroda is.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Hatvan Város Önkormányzata több mint öt éve rendezi meg ősszel a kedvezményes hagyma, burgonya és alma vásárt, ahol 20 kg burgonyáért, 15 kg almáért és 3 kg hagymáért összesen 500 Ft kell fizetni az ezt igénybe vevőknek, akik a következőek lehetnek: nyugdíjasok, gyermekes családok a gyermekek jogán és a szociálisan rászorulóknak, segélyesek. Ennek lebonyolítását pedig önkéntes munkában végzik a Hatvani Közös Önkormányzati Hivatal munkatársai. A Hatvan Kártya külön szolgáltatása pedig a rászorulóknak a szociális kártya, amellyel kedvezményesen vásárolhatnak alapvető élelmiszereket havi 10.000,- Ft értékben a szerződött üzletekben és a létrehozott szociális boltban. Mindezen juttatások Hatvan város költségvetésébe beépítésre kerültek.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Hatvan város fontosnak tartja, hogy a lakosság közösségi igényeit is minél magasabb színvonalon kielégítse. Ennek érdekében működteti a közművelődési intézményeit és pályázati forrásokat keres azok szolgáltatási és infrastrukturális fejlesztésére. A Grassalkovich Művelődési Ház minden korosztálynak nyújt program lehetőséget egész évben a gyermekektől a nyugdíjasokig. Ennek telephelye a Hatvani Galéria, ahol a képzőművészek és a képzőművészet iránt érdeklődők találkozhatnak. Az újhatvani városrészben lévő Vasutas Művelődési Házat (DALI) is átvette önkormányzatunk, hogy ebben a városrészben is legyen méltó színtere a közösségi életnek. Ez az épület is megújult épületenergetikai szempontból és az önkormányzat ebben az évben nyert pályázati forrást a belső felújítására, felszerelésére is. Az Ady Endre Könyvtár változatos programokkal várja az irodalom és a filmművészet kedvelőit. Az Integrált Könyvtár és Közérdekű Muzeális Gyűjtemény (mely két intézmény: a Széchenyi Zsigmond Vadászati Könyvtár és a Hatvani Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény integrációja) egy pályázati forrásból immár felújított épületben kapott méltó helyet, miközben turisztikai attrakcióként is szolgál, hiszen a régi időket idézve (egykor a Grassalkovich-család Serfőzdéje volt az épületben) sörfőző üzem és látványsöröző várja a vendégeket. Nagy változás a város életében, hogy az évtizedekig kallódó Grassalkovich-kastély is végre megújult, és méltó funkciót kapott Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeumként. A bronzkor egyik része a „hatvani kultúráként” ismert, ennek jelentőségének megőrzésére egy Régészeti Park, látogatóközpont kialakítása is a tervek között szerepel. 2017-ben Tourinform Iroda is nyílt városunkban, amely azóta jól működő központjává vált a helyi programok szervezésének, a turisták és a helyi lakosok tájékoztatásának, városunk bemutatására szolgáló séták, játékos nyomozójátékok lebonyolításának.

A városközpont, a Kossuth tér, amely közösségi központként szerepelt mindig, szintén pályázati forrásból megújult: a szovjet emlékmű helyén szökőkút, a régi buszpályaudvar helyén cukrászda, kávézó létesült. Az északi részen is kellemes környezet várja a lakosságot és az ide látogatókat (oroszlános szökőkút, gyepszőnyeg, padok), ahol sokan megpihennek, találkoznak. Ez a tér ad otthont általában a városi közösségi programoknak is. Ugyanis minden évszakban több hétig tartó

programsorozat várja a lakosokat, sok fellépővel, bemutatóval, közösségi programmal minden korosztály és érdeklődési körű számára (sörfesztivál, Jam Garden, Retró strandfesztivál, sportprogramok, kivetítős sportközvetítések, koncertek, táncházak, kézműves foglalkozások, kiállítások stb.) A két városrész között terül el a Népker, ahol gördeszka pálya, játszótér, illetve műfüves labdarúgó pálya és futópálya várja a sportolni vágyókat.

A zöld területek fejlesztése is kiemelt feladatként szerepel a város életében, a gondozott területek nagysága most is több ezer négyzetméterre terjed ki, minden évszakban megújuló virágosítás történik a városban. Ennek ékes bizonyítékai a „Virágos Magyarországért” versenyen elért jelentős díjak (pl. Magyarország legszebb főtere díj). Az élhetőbb város fontos eleme a kellemes és egészséges környezet, ennek elengedhetetlen feltétele a zöld területek növelése, a virágosítás a fásítás, ezért a jövőben is törekszünk az ehhez kapcsolódó pályázati források felhasználására.

Közösségi virtuális térként funkcionál az önkormányzati tulajdonú Média Hatvan Kft. minden média felülete: HatvaniHírlap.hu, Facebook oldal, Hatvani Hírek, Hatvan Rádió, Hatvan Tv.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Hatvanban működik Roma Kisebbségi Önkormányzat, amely nagyon jó viszonyt ápol a képviselő-testülettel és a város vezetésével. Etnikai konfliktusok nem jellemzőek a városra.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A 19 éven át megrendezett országos amatőr triatlon bajnokság megszervezése kb. 400 fő munkáját igényelte, melynek 90 %-a önkéntes munkaként valósul meg. Önkéntes munkában vesznek részt a polgármesteri hivatal dolgozói a tavaszi muskátli osztáson (minden hatvani lakos kap/hat/ 3 tő muskátlit, ha megjelenik) és az őszi kedvezményes terményvásáron (burgonya, alma, hagyma – szociálisan rászorulóknak, nyugdíjasoknak, gyermekek részére). Az érettségi feltétele az önkéntes munka végzése, ezt támogatja az önkormányzat is a saját lehetőségeivel. Működik a városban a Vöröskeresztnek, a Máltai Szeretetszolgálatnak irodája, adománybolt, akiknek a lakosok szép számmal nyújtanak természetbeni segítséget és tárgyi adományokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen működik roma nemzetiségi önkormányzat. A roma lakosság számát a Roma Kisebbségi Önkormányzat 2200 fő körülire teszi. A 2014-es kisebbségi névjegyzékbe 101-en vetették fel magukat. A kisebbségi önkormányzat az üléseit és közmeghallgatásait rendszeresen megtartja, ahol a várost és etnikumukat érintő témákat megbeszélnek, véleményt formálnak. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik. A helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

Hatvan Város Önkormányzata képviselő-testülete 2011. április 1-jével létrehozta a Civil Alapot, amely a hatvani civil szervezetek támogatását segíti elő. Az alap létrehozásának célja, hogy a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése, növelése, az önkormányzattal való partneri

kapcsolat előmozdítása, az önkormányzati feladatok hatékonyabb ellátása szabályozott keretek között történjen. Az alap pályázati keretéből a hatvani civil szervezetek részesülhetnek. A támogatás feltétele, hogy a civil szervezetek a városhoz kapcsolódó vagy a városi lakosokat érintő programokat szerveznek, részt vesznek az önkormányzat által rendezett eseményeken szervezőként, fellépőként vagy mindkét minőségben. Az alap egyik kerete a kisebbségi keret, amelyre a kisebbségi szervezetek pályázhatnak. Pályázni lehet kisebbségek történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismerésével, ápolásával, gyarapításával kapcsolatos programok szervezésére; anyanyelvi oktatással és művelődéssel kapcsolatos programok szervezésére; kisebbségek részére szervezett rendezvények megtartására, ilyen rendezvényeken való részvételre. Hatvan Város Önkormányzata azzal is segíti a roma nemzetiségi önkormányzatot, hogy szakmai segítséget nyújt pályázati osztálya segítségével a hazai nemzetiségi forrásokra való pályázatok benyújtásában és az elnyert támogatások projektjeinek megvalósításában, majd elszámolásában. Ennek köszönhetően már három támogatást elnyert a roma önkormányzat, amelynek segítségével közösségi programokat (Roma Nap), rajzpályázatokat bonyolított le sikeresen közössége számára.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adatok hiányában nem tudható, de feltételezhető, hogy a romákat érintik leginkább az általános iskolai felnőttoktatás hiányosságai.	Köznevelési intézmények bevonása, megfelelő motiváció. Tankerület támogatása, együttműködés. 20 évesnél idősebbek bevonása is szükséges. Magántanulói státusz kiadása csak indokolt esetben alkalmazható
Roma munkanélküliek nem mindig értéktéremtő közmunka programokban való részvétele.	Roma Kisebbségi Önkormányzat bevonása. Egyéni képességek, készségek figyelembe vétele a hatékony munkavégzésért.
Szegregátum nincs, de a kedvezőtlen adottságú területek figyelemmel kísérése szükséges.	Ezek a területek ne növekedjen az alacsony státuszú népesség száma.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	9 978	10 963	20 941	47,65%	52,35%

0-2 évesek			563		
0-14 éves	1 477	1 341	2 818	7,05%	6,40%
15-17 éves	304	269	573	1,45%	1,28%
18-59 éves	5 964	5 942	11 906	28,48%	28,37%
60-64 éves	723	875	1 598	3,45%	4,18%
65 év feletti	1 510	2 536	4 046	7,21%	12,11%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A gyermekek száma a 2016. évben 3954 fő volt. Sajnos, városunkra is jellemző a gyermekszületések számának csökkenése ugyanúgy, ahogy az egész országra. Ebben az életkorban még a fiúk száma magasabb, mint a lányoké.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembevételére a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt marad rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	16	96

2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	41	n.a.
2017	49	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a jegyző tartja nyilván. Védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételeivel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Településünkön a védelembe vett gyermekek száma évente ugrásszerűen megnőtt 2012 és 2016. között, majdnem a háromszorosára, amely nagy problémát mutat. A veszélyeztetett gyermekek számáról 2012. után nincs adatunk, de az előző évek számai alapján száz körülire tehetjük a számukat. Szoros együttműködést kell kialakítani a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálattal, hogy a gyermekek minél kisebb arányban kerüljenek veszélyeztetett státuszba, a családsegítés kiemelkedő hangsúlyt kapjon. A védőnőkkel kapcsolatba kerülő családok 25 %-ban fordul elő a gyermekek elhanyagolása. Ez a magas arány beavatkozást igényel.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	882
2013	872
2014	738,5
2015	627
2016	521
2017	447

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő, illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve a jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy

létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az Nkntv. 2013. szeptember 1-ig hatályos rendelkezése szerint a hátrányos helyzetűnek minősülő gyermekekre vonatkozó adatszolgáltatást viszonylag megbízhatónak, míg ugyanezen körbe tartozó, de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülőkkel rendelkező gyermekek (halmozottan hátrányos helyzetűek) számát pontatlannak találták az erre irányuló felmérések. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája:

- a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény;
- b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén, illetve november 1-jén fennáll)
- c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás szabályait a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 12/2008. (II.29.) önkormányzati rendelet tartalmazza. Ennek értelmében támogatást abban az esetben lehet megállapítani, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét. A gyermekét egyedül nevelő szülő, illetve a nagycsaládos szülő, a tartósan beteg gyermeket nevelő család esetében a 120 %-ot, nyugellátásban részesülő szülő esetében a 110 %-ot. A 2017. évben ebben a támogatásban 447 gyermek részesült.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Hatvan Város Önkormányzata a kötelező feladatain túlmenően önként vállalt feladatként az alábbi juttatásokat nyújtja a hatvani családoknak a gyermek jogán:

- Teljes összegű tankönyvtámogatást biztosít minden általános iskolás gyermek részére, illetve minden első osztályosnak ajándékkal kedveskedik a tanévnyitón.
- Úszásoktatást biztosít ingyen óvodai nagycsoportosok és általános iskolások számára.
- A felsőfokú tanulmányokat folytató nappali tagozatos hallgatók részére a Bursa Hungarica-ösztöndíj rendszeren keresztül nyújt támogatást.
- Helyi rendelet alapján Hatvan városban lakó újszülöttek részére életkezdési támogatást biztosít 40.000 Ft értékben.
- Méhnyak-rák elleni védőoltást biztosít a lány gyermekeknek.
- Nyelvvizsga díjának visszatérítése azon általános iskolások számára, akik a 8. osztály befejezéséig sikeres alapfokú C típusú, bármilyen középfokú vagy felsőfokú nyelvvizsgát tesznek.
- Gyümölcs és iskolatej biztosítása az általános iskolák alsó tagozata számára.
- Téli időszakban az óvodások, az általános és középiskolások számára kedvezményes korcsolyázási lehetőség biztosítása a főtéren működtetett jégpályán.
- Kedvezményes terményvásár összfel: gyermekenként 15 kg burgonya, 20 kg alma és 3 kg hagyma megvásárlása 500 Ft-ért.
- 2019. évben egyszeri tanszervásárlási támogatás az alapfokú iskolai tanulmányaikat kezdő hatvani gyerekeknek.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekétkeztetés szabályai: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

A gyermekétkeztetésről a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodik az önkormányzat. A fenntartásában működő bölcsőde saját konyhájával biztosítja a gyermekek étkeztetését. A többi óvoda, általános és középiskola vonatkozásában a kizárólag önkormányzati tulajdonú Hatvani Közétkeztetési Kft. által működtetett két konyhában elkészített étel kiszállításával, és a helyszínen melegítő konyha működtetésével biztosítja az étkeztetést. Az önkormányzat vállalja, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nyári étkeztetéséről gondoskodik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünk számára ez nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Hatvanban szerencsére nincsenek szegregátumok, ezért ezzel a kérdéssel érdemben nem kell foglalkoznunk. Lakótelepi környezetben élnek együtt roma családok, de ezek sem telepszerű képződmények. Az óvodai és az iskolai körzethatárok megállapításával az önkormányzat próbálja elkerülni a szegregációnak még a lehetőségét is. Az óvodai és az iskolai nevelésben pedig az integrált oktatás szellemiségét követik az intézmények.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Hatvan Város Önkormányzatának képviselő-testülete az Szt. törvény felhatalmazása alapján az alapvető szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az önkormányzat teherbíró képességének a figyelembevételével a rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális való jogosultság feltételeinek, valamint érvényesítésének helyi szabályainak meghatározása céljából alkotta meg a 11/2008. (II.29.) számú rendeletét. A szociális alapszolgáltatásokat a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézményfenntartó Társulás tartotta fenn, melynek 11 település volt a tagja Hatvan Város Önkormányzatának gesztorsága mellett. A társulás azonban megszűnt és a feladatokat Hatvan Város Önkormányzata intézményeként a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat vette át. Az önkormányzat szociálpolitikai kerekasztalt működtet, melynek feladata az önkormányzat szociális szolgáltatástervezési koncepciójában foglalt feladatok követése és az aktuális szociálpolitikai kérdések megvitatása.

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti

szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások az alábbiak:

- Gyermekjóléti szolgáltatás: Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat által.
- Gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, óvoda, iskolai napközi otthon.
- Gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülői hálózat, gyermekek átmeneti otthona (Egri Kistérségi Többcélú Társulással kötött szerződés alapján egy gyermek részére).

A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről. A Hatvani Tankerület által fenntartott Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Szakiskola óvodaként, iskolaként és előkészítő szakiskolaként működik a településen a fogyatékos gyermekek ellátására.

A fogyatékosok nappali intézményébe a 3. életévét betöltött, önkiszolgálásra részben képes értelmi fogyatékos személy vehető fel személyi térítési díj ellenében. Az értelmi fogyatékosok nappali ellátását az önkormányzat a Szociális Szolgálat útján látja el.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői tanácsadás hét körzetben került kialakításra 14 védőnővel, és évek óta nincsen betöltetlen szolgálati hely. 2015 óta 13 a betöltött védőnői helyek száma, mindemellett 2 iskolai védőnő és 3 ifjúsági védőnő is dolgozik a településen. Minden gyermek megkapja a védőnői ellátást, a védőnők létszáma megfelelő, nincsenek leterhelve (kb. 50-60 gyermek/védőnő), ennek megfelelően magas színvonalú munkát végeznek.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A városban négy gyermekorvosi körzet működik, kettő-kettő mindkét városrészben, így mindenki egyenlő eséllyel hozzáférhet az alapellátáshoz. Betöltetlen praxis évek óta nincs, az alapellátás magas színvonalú.

c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorai nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, ha nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekekről, nem áll rendelkezésre az óvodák fizikai állapotának és költségvetési helyzetének részleteire kiterjedő egységes regiszter. Ugyancsak nehezítik az ellátáshoz történő hozzáférés minőségének megítélését a már említett, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásának hiányosságai. Fontos, hogy a szabályozásra is visszavezethetően nem megoldott a speciális fejlesztésre szoruló gyermekek óvodáskor előtti statisztikai adatainak gyűjtése, azonban törekedni kell arra, hogy ezen adatok helyben rendelkezésre álljanak.

Különösen a sérülékeny csoportok, mint például az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli szülők lehetőségeit kell megvizsgálni az elérhető hozzáférések biztosítása kapcsán. Ahogyan az fentebb szerepel, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek óvodáztatási támogatáshoz történő hozzáférése során éppen a legrászorulóbb családok kerülhetnek hátrányba. Az ellátások minőségének fejlesztésén túl mind a megfelelő tájékoztatás és az ügyintézés során történő segítségnyújtás, mind pedig a nyilvántartás hiányosságainak korrigálása megjelölt feladat lehet.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma
2012	2	101
2013	2	90
2014	2	89
2015	2	84
2016	2	88
2017	2	91

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	136	108	0	28
2013	127	108	0	19
2014	137	108	0	29
2015	142	108	7	27

2016	146	108	7	31
2017	139	108	7	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adat

Településünkön 2012 óta működik két családi napközi. Nem látnak el magas létszámban gyerekeket, illetve anyagi szempontból többbe kerül az egyik, mint az önkormányzati bölcsőde, de igény van a szolgáltatására. A másik családi napközi egy TÁMOP forrásból valósult meg, környezeti nevelési szempontokkal és alternatív nevelési módokkal működik, a pályázat ideje alatt még ingyenes volt, de a támogatási idő után már ennél a szolgáltatásnál is fizetni kell. A kórház területén pedig pályázati forrásból munkahelyi bölcsőde működik.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái:

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

- Bölcsőde:

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

- Családi napközi:

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

- Családi gyermekfelügyelet:

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

- Házi gyermekfelügyelet:

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

- Alternatív napközbeni ellátás:

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás. Illetve a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és

étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat feladatai közé tartozik a bölcsőde fenntartása, amely egy-egy telephellyel működik az óhatvani és az újhatvani városrészben. Több éven át létezett várólista a bölcsődei férőhelyekért, de ma már a kereslet és a kínálat egyensúlyba került, és a férőhelyek száma kiegyenlíti az igényeket. (A táblázatban lévő eltérés a jogszabályok általi előírásokat mutatja, amikor SNI gyermek van a csoportban, akkor ott a gondozható gyerekek létszáma kevesebb lesz.) Hatvan város 2014-ben pályázati forrást nyert, melyből mindkét bölcsőde épület infrastrukturálisan kívül-belül teljes egészében megújult.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	816	32	786	9	749	1
2013	792	32	786	9	719	1
2014	746	32	789	9	712	1
2015	731	32	789	9	695	1
2016	700	32	789	9	689	1
2017	712	32	814	9	694	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A településen, 9 telephelyen működik óvoda, amelyből nyolcat az önkormányzat tart fenn: Hatvani Százszorszép Óvoda, Hatvani Napsugár Óvoda, Hatvani Brunszvik Teréz Óvoda, Hatvani Vörösmarty téri Óvoda, Hatvani Csicsergő Óvoda, Hatvani Gesztenyéskert Óvoda a Hatvani Mesevilág Óvodával mint telephellyel és Hatvani Varázskapu Óvoda. Egy gyógypedagógiai óvodai csoport a Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben van, melyet a Hatvani Tankerület tart fenn. Minden óvodában diplomás óvodapedagógus dolgozik a megfelelő számban, betöltetlen álláshely nincs. A dajkák is minden óvodában szakképzettek.

d) gyermekjóléti alapellátás

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat részletesen a Gyvt., továbbá a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozza. A városban a gyermekjóléti alapellátásoknak megfelelő intézményrendszer a jogszabályoknak megfelelően épül fel.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások az alábbiak:

- Gyermekjóléti szolgáltatás: Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat által.
- Gyermek napközbeni ellátása: bölcsőde, óvoda, iskolai napközi otthon.
- Gyermek átmeneti gondozása: helyettes szülői hálózat, gyermek átmeneti otthona (Egri Kistérségi Többcélú Társulással kötött szerződés alapján egy gyermek részére).

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti szolgálatok feladatait közé tartozik a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése.
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése: jelzőrendszer, mely figyelemmel kíséri a gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét és kezdeményezi a beavatkozást. A városban működő civil és karitatív szervezetekkel való rendszeres együttműködés nagyon előnyös ebben a folyamatban.
- A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése: családgondozók végzik, együttműködés hiányában jegyzői határozattal a gyermekek védelme érdekében.
- A családjából kiemelt gyerek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása: a gyermekjóléti szolgálat a családjából kiemelt kiskorúak szüleit a gyámhivatal által elfogadott gondozási terv alapján támogatja, annak érdekében, hogy újra képesek legyenek nevelni gyermekeiket. Utógondozott nem volt.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekek átmeneti gondozásának formái közül városunkban a helyettes szülői ellátást egy fő helyettes szülő két férőhelyen biztosítja. Munkáját a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói segítik. Sajnos krízis helyzetben lévők számára nincs a településen családok átmeneti otthona, illetve anyaothon.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Városunkban sok sportolási lehetőség várja a gyermekeket, akár egészen kicsi kortól: labdarúgás, kézilabda, korfball, triatlon, úszás, íjászat, atlétika, aerobik, küzdősportok mind egyesületi formában. Létezik standard táncsoport és hip-hop társulat. A város szervezi tavasszal a futófesztivált, amelyen nagyon sok helyi gyermek részt vesz. Ősszel a duatlon diákolimpia szintén népszerű. Van a Népkerthben gördeszka és extrém kerékpáros pálya. Télen pedig a város főterén telepített korcsolyapálya áll, melyet a gyermekek kedvezményesen vehetnek igénybe. Nyáron a strand népszerű. Három új műfüves pálya építésére nyert pályázatot önkormányzatunk, amely mindkét városrész lakóinak sportolását szolgálja. Az FC Hatvan keretein belül pedig jégkorong szakosztály alakult, amely nagy népszerűségnek örvend a gyermekek körében mind a fiúk, mind a lányok tekintetében.

A város közművelődési intézményei egész évben szerveznek szabadidős programokat a gyermekek számára: Csilingelő zenei foglalkozás, báb és színpadi előadások, táncház, kézműves foglalkozások stb. Vannak heti/havi rendszerességű foglalkozások, és minden városi programon gondolnak a szervezők a gyerekekre nekik való fellépőkkel. Városi gyermeknapon vidám

vetélkedőkkel, játékokkal és sportversenyekkel telik a nap. A vakáció alatt még több program, napközis tábor és többféle tematikájú tábor várja a gyerekeket, és segíti a szülőket a gyermekeik szünidei elhelyezésében. Mindegyik közintézmény folyamatosan pályázik a programok, foglalkozások finanszírozására.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei), ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetésről Hatvan Város Önkormányzata a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni. A bölcsőde saját konyhával biztosítja a gyermekek étkeztetését. Az önkormányzat a többi oktatási, nevelési intézmény vonatkozásában a Hatvani Közétkeztetési Kft. által működtetett két általános iskolában működő konyhában készített étel kiszállításával, a helyszínen melegítő konyhas rendszerrel biztosítja az étkeztetést.

Hatvan Város Önkormányzata az elmúlt években vállalta, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nyári étkeztetéséről gondoskodik, ezáltal a rászoruló gyermekek részesülhetnek a nyári tanítási szünet alatt is a hétköznapi meleg ebédben. Mindkét városrész egy-egy általános iskolája vállalta ennek lebonyolítását.

Az önkormányzat a kötelező feladatain túlmenően önként vállalt feladatként teljes összegű tankönyvtámogatást biztosít minden hatvani (államilag nem támogatott) általános iskolás részére. 2019. évben pedig egyszeri tankönyvtámogatást biztosít kérelemre az alapfokú általános iskolát kezdő hatvani diákokat.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatáskor nyújtott hátrányos megkülönböztetésről nincsen adatunk.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Óvodáztatási támogatás: a települési önkormányzat jegyzője annak a szülőnek, akinek gyermeke gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül és a gyermekét negyedik életévének betöltése előtt beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról pénzügyi támogatást biztosít. Őszi kedvezményes terményvásár: a hatvani családok gyermekeként 15 kg burgonyát, 20 kg almát és 3 kg hagymát vehetnek összesen 500 forintért.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

1.) Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók a Nkntv. 4. §-ának 13. pontja szerint:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

2.) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni.

A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

3.) Sajátos nevelési igényű az a gyermek, az a tanuló, aki mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

4.) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

A településen több általános iskola és óvoda működik, ezért az önkormányzat az óvodai és az általános iskolai körzeteket úgy határozza/ta meg, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ezt az adatot figyelemmel kíséri, és reagál a változásokra. A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az

esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Városunkban működik a Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, (teljes nevén Hatvani Lesznai Anna Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést – Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény), ahová a környékbeli településekről is járnak óvodai és általános iskolai és szakiskolai előkészítő csoportba a rászoruló gyermekek. Az általános iskolákban pedig integrált környezetben is tanulnak az erre alkalmas gyermekek. Mind Óhatvanban, mind Újhatvanban dolgozik fejlesztő pedagógus és iskolapszichológus, valamint pedagógiai asszisztensek is segítik a pedagógusok munkáját az általános iskolákban.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Hatvan Város már előre kidolgozta és 62/2009. (III.12.) sz. képviselő-testületi határozatában el is fogadta Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programját. A hátrányos helyzetű (HHH) és a

sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek esélyegyenlőségének szempontjából az alábbi problémák kerültek feltárássra:

- kevés számú a szülői nyilatkozatokon alapuló HHH-s gyermekek száma,
- a többféle fenntartó miatt (önkormányzat, KLIK, megyei önkormányzat, egyház, alapítvány) rendszeres kommunikációra, egyeztetésekre van szükség és kölcsönös adatszolgáltatásra,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek 3 éves kortól való rendszeres óvodába járása érdekében erősíteni kell a felderítő munkát,
- iskolai szegregáció intézményi szinten
- továbbtanulási arányok jelentős eltérése a HHH-s és nem HHH-s végzősök között,
- hiányos a pedagógusok módszertani képzettsége.

Azonban a Települési Közoktatási esélyegyenlőségi Terv elévült, ezért annak mielőbbi felülvizsgálatára van szükség.

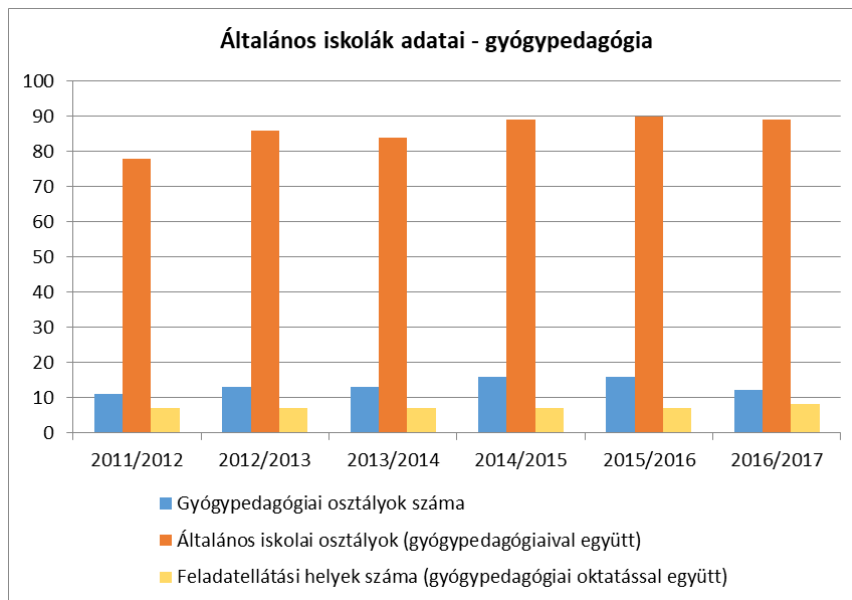
Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	804	923	1 727	701	40,6%
2012/2013	898	916	1 814	852	47,0%
2013/2014	924	900	1 824	893	49,0%
2014/2015	965	894	1 859	924	49,7%
2015/2016	987	845	1 832	965	52,7%
2016/2017	950	921	1 871	982	52,5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	11	78	7
2012/2013	13	86	7
2013/2014	13	84	7
2014/2015	16	89	7
2015/2016	16	90	7
2016/2017	12	89	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hatvan városban hat általános iskola működik, amelyek közül ötnek fenntartója és jogszabályi előírások szerint működtetője is a Hatvani Tankerületi Központ, míg tulajdonosa Hatvan Város Önkormányzata. Egy iskola a Váci Egyházmegye Ordináriusa fenntartásában van. Az általános iskolai tanulók száma csökken, ez a természetes szaporodás régóta tartó csökkenése következtében van, de a számok évfolyamonként változnak. A délutáni foglalkozást, a napközit a tanulók egyharmada veszi igénybe.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	230
2012/2013	212
2013/2014	207
2014/2015	220
2015/2016	250
2016/2017	181

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A gyógypedagógiai intézményben gyógypedagógusok látják el a feladataikat. A városban az ország más területeihez hasonlóan van némi pedagógus hiány, azonban szinte hiánytalan a szakos ellátás. Minden iskolának van iskolaorvosa, és mindkét városrészben dolgozik iskolapszichológus. Pedagógiai asszisztensek segítik a nevelők munkáját, és minden intézményben iskolatitkár látja el az adminisztratív feladatokat.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs területek

Az iskolai körzetek meghatározásával kívánja elkerülni az önkormányzat a szegregációt az iskolákban, és az intézményeken belül is figyel arra, hogy ne alakuljon ki szegregáció, és az integrált tanítási-tanulási formák bevezetésére kívánja helyezni a hangsúlyt.

d) Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

A HHH-s t gyermekek továbbtanulási és eredményességi aránya nem olyan jó, mint a nem HHH-s tanulóké. Ennek javítására számukra megfelelő motivációt kell keresni, a képességeiknek megfelelő pálya felé kell orientálni őket, és hatékony pedagógiai módszerekkel (projekt pedagógia, kooperatív tanulás, Kedvesház pedagógia) hatékony tanulási stratégiákat kell kialakítani náluk (is). Ösztöndíj programok felé való nyitás ajánlott, és az egyéni foglalkozásokat lehetővé tevő pályázati programokba való bekapcsolódás is nagyon hasznos lehet (Útravaló, Macika-program).

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az intézményi pályázatok vagy az IPR során a HHH-s, illetve az SNI-s gyerekek kerülnek előtérbe: részt vehetnek ingyenesen programokon, képzéseken, kirándulásokon stb. az intézményekben törekednek a tehetséggondozásra is, több intézmény minősített tehetségpont, és külön figyelmet fordít a kiemelkedő tehetségű gyerekek fejlesztésére, versenyeztetésére stb. Pályázati forrásokat is keresnek ezek megvalósítására. A Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott Grassalkovich Antal Gyakorlatközpontú Szakközépiskola, Szakiskola és Felnőttek Általános Iskolája lehetőséget biztosít a „túlkoros” tanulók számára az általános iskola befejezésére egy kidolgozott ösztöndíj rendszer alapján.

Az iskolai oktatásra, nevelésre és fejlesztésekre azonban az önkormányzatnak nincsen semmilyen ráhatása, hiszen ez a Hatvani Tankerületi Központ hatáskörébe tartozik, állami feladat. A szoros együttműködés és a közvetlen kapcsolattartás megvalósul a Tankerület és az önkormányzatunk között a hatvani gyerekek érdekében.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermek(ek) elhanyagolása a családban.	Gyermekekkel és családokkal foglalkozó szakemberekből munkacsoport alakítása, beavatkozási terv készítése, végrehajtása.
0–7 éves korúak ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok hiánya	A nyilvántartás hiányosságainak korrigálása, megfelelő tájékoztatás és az ügyintézés során történő segítségnyújtás.
Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elévült.	A dokumentum felülvizsgálata, aktualizálása, cselekvési területek meghatározása a Hatvani Tankerületi Központtal együttműködve.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Sajnos központi adatszolgáltatás e területen kevésbé áll rendelkezésre.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

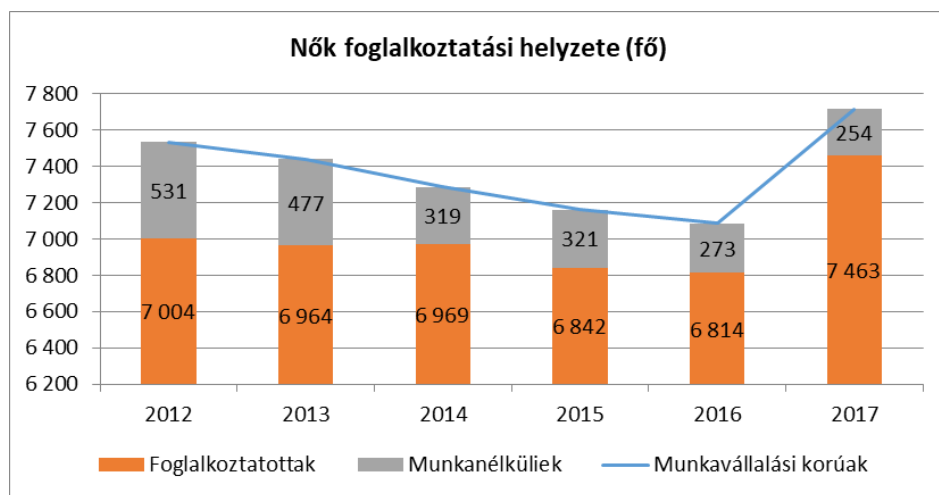
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

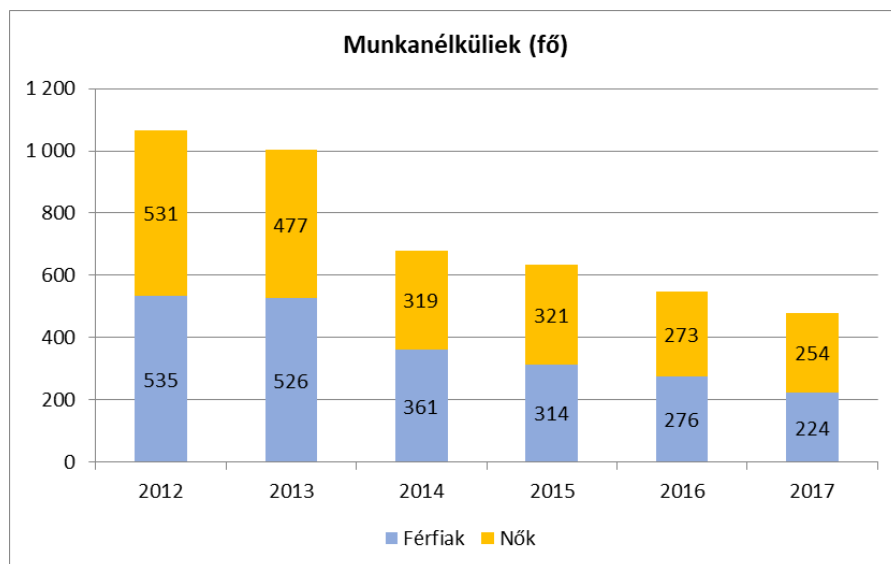
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	7 330	7 534	6 796	7 004	535	531
2013	7 243	7 441	6 718	6 964	526	477
2014	7 146	7 288	6 785	6 969	361	319
2015	7 065	7 163	6 751	6 842	314	321
2016	6 991	7 086	6 716	6 814	276	273
2017	7 505	7 716	7 282	7 463	224	254

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók.

Hatvanban azt mondhatjuk az adatok tükrében, hogy míg 2012 előtt a női munkanélküliek aránya volt magasabb, mint a férfiaké, mára már ez az arány azonos, sőt némely évben kevesebb volt a munkanélküli nő. A női munkanélküliségnek az egyik oka az, hogy a Hatvanban működő vállalatok mind férfias jellegűek, a keresett munkaerő mind tipikus férfi szakma (mérnök, technikus, gépész, mechanikus, műszerész stb.), női dolgozó legfeljebb a gyártósorra kerül, ha nem a véges számú irodai munkára. Sok nő pedig nem tudja vállalni a három-, négyműszakos munkarendet a család és a gyermekek ellátása mellett. Ezért szükség lenne atipikus munkarendű munkahelyekre, illetve olyan megoldásokra, ahol a gyermek biztonságban elhelyezhető. A Robert Bosch vállalat ezért finanszíroz bölcsődei, illetve óvodai csoportot a város egyik intézményében, illetve indít már hetedik évben osztályt az egyik általános iskolában, hogy a munkavállalóinak levegye ezt a terhet a válláról. Ezekben a csoportokban az időbeosztás a munkarendhez igazodik (korai nyitás, késői zárás, 6-18 óráig felügyelet) és sok kiegészítő programot, szolgáltatást tartalmaz. A gyermekek elhelyezési problémájának megoldása is hozzájárulhatott a női munkanélküliek számának csökkenéséhez.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs adat arra vonatkozóan, hogy hány nő vesz részt a foglalkozást segítő programokon és képzéseken, de tapasztalatok alapján a nők tanulási kedve nagyobb, szívesebben vesznek részt képzéseken, leginkább olyanon, amelytől elvárhatják, hogy hasznos lesz és munkahelyhez juttatja őket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nőknek az elhelyezkedésnél kevesebb lehetősége van, mint annak, akinek szakmája van. Bár a városban a magasabb iskolai végzettségűek közül kerül ki a több munkanélküli. Ennek oka lehet a már említett tipikus férfi szakmák iránti kereslet. Éppen ezért egy

diplomás nőnek sokszor nem a végzettségének megfelelő szintű munkát kell elvállalnia, hogy keresete legyen (gyártósor, árufeltöltő, konyhai munka stb.)

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők diszkriminatív megkülönböztetéséről nincs adat, de informálisan tudható, hogy nem szívesen vesznek fel a munkahelyre kisgyermekes anyát (főleg, ha még egyedül is neveli a gyermekét) vagy nyíltan megkérdezik fiatal nőktől, hogy akar-e és mikor gyermeket. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A bölcsődei férőhelyek száma egyelőre elegendő, bár az évközben érkezőket néhány alkalommal már nem tudták fogadni a bölcsődék. Jelenleg már csak egy családi napközi van a településen, illetve munkahelyi bölcsődét működtet a kórház, de egyéb gyermekfelügyeleti megoldások nem ismertek. Ez irányú igények feltérképezése szükséges, és az ehhez kapcsolódó vállalkozások, civil kezdeményezések támogatása fontos. Rugalmas munkaidejű, családbarát munkahely nemigen van, az ilyenek szorgalmazása javasolt. Fent említett Bosch minta követése ajánlott a többi nagyvállalt számára is. A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	14	717	51
2013	14	701	50
2014	14	717	51
2015	13	716	55
2016	13	734	56
2017	13	726	56

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

A védőnői hálózat hatékonyan működik városunkban, amely a gyermek és az anya védelmét egyaránt szolgálja. Az évtizedek óta jól működő, magas színvonalú védőnői szolgálat lefedi a város teljes területét, mindkét városrészben egyaránt elérhető. A kórházban, a nőgyógyászati szakrendelés mellett is működik egy fogamzásgátlással, családtervezéssel foglalkozó védőnői iroda, amely diszkrét módon áll rendelkezésre a nők és a fiatal lányok számára. A védőnői szolgálaton kívül a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat családsegítői is segítik a

mindennapokban a család-és nővédelmi gondozást. A gyermeküket egyedül nevelők számára a szolgálat szülő klubbot is működtet, amely népszerű és sorsközösséget alakít ki a nehéz élethelyzetben lévők között.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni.

Mindenképpen tájékoztató kampányt kellene indítani az erőszak ellen, és a nőkhez pedig el kell juttatni a problémájukat érintő megoldásokat.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik.

Sajnos Hatvanban nincs sem anyaothton, sem családotthon, és a Szolgálat szerint ez hosszú évek óta problémát jelent, ezért szükség lenne ellátási szerződés kötésére ilyen intézményekkel, otthonokkal, mert az országos felvételt biztosító intézményi kapacitás nem elegendő. A HEP Fórumon elhangzott, hogy gyermekelhelyezésre van lehetőség, de családotthon nincs, ami nagy hiányosság még mindig. Az ideiglenes elhelyezésre a gyámhivatalnak van egy kidolgozott protokollja, tehát a krízishelyzetben összehangolt, gyors munka szükséges a gyámhivatal, a szociális szolgálat és az önkormányzat szociális osztálya között.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdekeket.

Hatvanban a Hatvani Közös Önkormányzati Hivatal szervezetében vezető beosztásban leginkább nők szerepelnek (jegyző, irodavezetők, osztályvezetők). Ugyan a polgármester és a két alpolgármester is férfi, de tudatosan választottak vezetőknéket nőket, támaszkodva a női intuíciora, rendezettségre, szervezethez, konfliktuskezelő képességre. Az önkormányzati intézmények vezetői is magas arányban nők. A Hatvani Járásbíróságot is nő vezeti.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem történt még településünkön kifejezetten a nőket érintő társadalmi problémák feltérképezése, és ezek felszámolására irányuló kezdeményezés sem.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Atipikus munkahelyek hiánya (rugalmas munkaidő, részmunka, otthoni munka)	Igények felmérése, ilyen típusú munkahelyteremtés ösztönzése.
Nők elleni erőszak a családon belül.	Felvilágosító kampány szervezése, a megoldások eljuttatása az érintettekhez.
Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek.	Ellátási szerződés kötése anyaotthonnal, családok átmeneti otthonával.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	9 978	10 963	20 941	47,65%	52,35%
0-2 évesek			563		
0-14 éves	1 477	1 341	2 818	7,05%	6,40%
15-17 éves	304	269	573	1,45%	1,28%
18-59 éves	5 964	5 942	11 906	28,48%	28,37%
60-64 éves	723	875	1 598	3,45%	4,18%
65 év feletti	1 510	2 536	4 046	7,21%	12,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség adatait tekintve látható, hogy a 0-59 éves korosztályban a férfiak aránya a magasabb, míg az idősebb lakosságnál ez megfordul. A nők száma több, tehát a férfiak halálozási arány a nagyobb. A lakosság legnagyobb része a 15-17 éves kor közé esik.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	3668	2847	128,84%
2013	3745	2807	133,42%
2014	3849	2854	134,86%
2015	3943	2845	138,59%
2016	4046	2818	143,58%
2017	4 053	2 784	145,58%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Szintén országos jellemző a társadalom előregedése, amely Hatvanra is jellemző, hiszen 2017. évre az öregedési index már 145,58 %. Évről-évre több az idősek száma, mint a gyermekeké és a fiataloké. A növekedés 4-5 % évente, de néhány évben ez lassul 1-2 %-ra.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	2478	3962	6 440
2013	2382	3871	6 253
2014	2326	3829	6 155
2015	2235	3772	6 007
2016	2216	3745	5 961
2017	2 171	3 657	5 828

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 6000 fő alatt van már, és ez a szám tovább csökken. Ez összefüggésben lehet a korai halálozási mutatókkal, illetve az emelkedő nyugdíj korhatárral is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	3 668	43	1,17%
2013	3 745	45	1,20%

2014	3 849	49	1,27%
2015	3 943	50	1,27%
2016	4 046	49	1,21%
2017	4 053	54	1,33%

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

Az idősök nappali ellátása a házi segítségnyújtáshoz hasonlóan, a saját lakókörnyezetükben élő idős személyek ellátását jelenti, de a gondozási tevékenység nem az ellátott lakásán, hanem a közösségi létre is alkalmas intézményi környezetben történik. A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat Hatvanban az Idősek Klubjában 40 férőhelyen biztosítja ezt az ellátást. Ez komplex gondozási tevékenység, amely fizikai, egészségügyi ellátást, mentálhigiéniai gondozást, foglalkoztatást és érdekérvényesítést (ügyintézést) foglal magába. Az ebédet szociális étkeztetés keretében, helyben fogyasztás lehetőségével, a tízórait és az uzsonnát külön szolgáltatásként vehetik igénybe a klubtagok. A rászorulókat ingyen szállítja be és haza a Támogató Szolgáltatás. Az ott tartózkodást pedig ingyenesen biztosítja az önkormányzat. Heti rendszeres programokkal várják az időseket (lelkigyakorlat, torna, agytorna, egészségmegőrző programok, ünnepségek), akik nagyon szeretnek oda járni, és családi légkörben érzik magukat a Klubban.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2012	4
2013	4
2014	5
2015	6
2016	9
2017	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

- a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

A járadékot kevesen igénylik, 2017-ben mindösszesen 7 személy részesült benne.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Flt. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A munkaügyi kirendeltség adatai szerint a 2009-ben 1 főnek folyósítottak nyugdíj előtti álláskeresői segélyt, azóta pedig senki nem vette ezt igénybe. A munkanélküliek adataiból láthatjuk, hogy az 50-55 éves korosztálynál a munkanélküliek aránya kb. 7 %, 59 év felettiekénél azonban 17,7 % volt 2017. évben.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nincs adatunk arról, hogy a tevékeny időskor szellemében történne a városban program, szerveződés azért, hogy előmozdítsa az időskorúak foglalkoztatottságát és tanulását. A munkaerőhiány miatt a munkáltatók ma már jobban számítanak a nyugdíjasok munkájára, foglalkoztatásukat az állam is támogatja. A fejlődő technikai vívmányok az arra fogékonyabb időseket tanulásra készíteti, de sokan inkább tartanak a számítógépektől, technikai berendezésektől.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A munkaügyi kirendeltség adatai alapján nem jellemző az időskorúak diszkriminációja a foglalkoztatás terén, mert megközelítőleg ugyanolyan értéket mutat, mint más, fiatalabb korosztálynál.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük

fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Az idősök által igénybe vehető alapszolgáltatások és szakosított ellátási formák az alábbiak:

- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- idősök nappali ellátása
- támogató szolgáltatás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni:

- Szent Kamill Idősök Otthona – megyei fenntartású
- Szent Erzsébet Otthon - egyházi fenntartású

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi idősöknek lehetősége van az egészségügyi szakellátást igénybe venni a helyi Albert Schweitzer Kórházban és rendszeres szűrővizsgálatokon is részt tudnak venni. Az önkormányzat szervezésében minden tavasszal van Egészségnap, ahol sok fontos szűrésen tudnak részt venni egy helyen, egy időben ingyenesen. Talán szükség lenne arra, hogy szélesebb körben tájékoztassuk az érintetteket a szociális juttatásokról, szolgáltatásokról, valamint azok igénybevételi lehetőségeiről.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Időseink számára nagyon sok program áll a rendelkezésre úgy, mint más lakosoknak. A közművelődési intézmények számukra is szerveznek programokat, előadásokat, kiállításokat nagy sikerrel. Ugyanakkor a két működő nyugdíjas klub (a két városrészben: Naplemente Nyugdíjas Klub és Liszt Ferenc Vasutas Nyugdíjas Klub) szinte minden városi programon részt vesz fellépőként. Az önkormányzat támogatja kirándulásait, a versenyeket, melyeket szerveznek (ulti, versmondó, ének stb.) és programjaikat (vetélkedő, farsangi multság, szüreti bál). A Civil Alaphoz benyújtott pályázataik alapján kapnak támogatást. A májusi Civil Sokadalom elmaradhatatlan részt vevői, a főzőverseny nagy esélyesei. Az az időskorú, aki részt vesz ezeken az eseményeken aktív életet tud élni. Az Integrált Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény Hatvány Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjteményhez kapcsolódik a Múzeumbarátok Köre, akik nagyrészt idősök és aktívan részt vesznek a programokon, és azok szervezésében is.

c) idősök informatikai jártassága

Természetesen az idősebb korosztály informatikai jártassága messze elmarad a többi korosztályétól, de van igényük az ismeretek elsajátítására. Ennek érdekében az Ady Endre Könyvtár szervez és tart tanfolyamot ingyenesen az idősök részére „Kattints bátran!” címmel. Majd annak, aki ennél mélyebben is szeretne elmélyülni ebben a témában, az a „Web-barangoló” című tanfolyamon vehet részt. Sokan elvégezték már ezt a tanfolyamot, és veszik igénybe azóta is a könyvtári számítógépeket.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Fentebb említettük, hogy a nyugdíjas klubok és az Idősek Klubja nagyon jól működik, sok programmal, elfoglaltsággal várja az időskorúakat. Az Idősek Klubja az „Egészségshivárvány” TÁMOP projektből részesült támogatásban 2011-ben, és az akkor bevezetett programok (egészséges táplálkozás, mozgás, lelki egészség) annyira népszerűek lettek, hogy ezeket azóta is folytatják.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tevékeny időskor program nem létezik.	Időskorúak foglalkoztatását elősegítő és az élethosszig tartó tanulás elvét támogató programok keresése, szervezése.
Generációk közötti távolság nagysága.	Fiatalokkal közös programok szervezése, egymás segítése, ehhez kapcsolatos jó gyakorlatok keresése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	317	448	765
2013	312	431	743
2014	313	426	739
2015	296	405	701
2016	286	387	673
2017	273	372	645

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérését biztosítani. Javasolt önkormányzati szakember ez irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába. Kevés foglalkoztatási lehetőség van a fogyatékkal élők számára a településünkön.

Sajnos az önkormányzat nem rendelkezik átfogó adatbázissal a fogyatékkal élőket illetően: számuk, fogyatékoságuk, annak mértéke, foglalkoztatottságuk. Ezek minősített, érzékeny adatnak minősülnek. A támogatott pályázatoknak is köszönhetően a közintézmények projektarányos akadálymentesítése elkezdődött óvoda, iskola, hivatali épületek esetében. Az átalakított, kialakított közterek létrehozásakor szintén figyelmet fordítottak az akadálymentességre, illetve arra, hogy legalább új akadályok ne képződjenek. Az akadálymentesség nemcsak a fizikai akadálymentességet jelenti, hanem infokommunikációs akadálymentesítést is indukciós hurkok elhelyezésével, Braille-feliratok készítésével, vezetősávok felfestésével stb. a látássérültek, hallássérültek, értelmi sérültek életének megkönnyítésére. Az elkezdett folyamatokat továbbra is folytatni szükséges, minél több önkormányzati terület akadálymentesítésével.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékoság jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és a kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznos (nők, kisgyermekesek, idősek), ugyanígy az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például

közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítései. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába. Önkormányzatunk minden tervezési folyamatnál felkér rehabilitációs szakmérnököt az akadálymentesítési tervfejezet szakszerű elkészítésére, illetve a kivitelezési folyamat ez irányú felügyeletére.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálatától sem kap segítséget.

Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat működteti az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátását és a támogató szolgálatot.

Az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátása az otthonukban élő értelmi fogyatékosok részére nyújt napközbeni tartózkodásra lehetőséget. Az étkezés és a személyi higiénié biztosítása mellett a hangsúly a szocializációs és fejlesztő tevékenységeken van. Az egyéni és a csoportos fejlesztések célja, hogy a fiatalokat képessé tegye a mindennapi életben történő eligazodásra.

A támogató szolgálat testi vagy értelmi fogyatékkal élő személyek részére jelent segítséget otthoni életvitelük fenntartásához, társadalmi integrációjuk megerősítéséhez. A szolgáltatás elemei: személyi segítség, szállítási szolgáltatás, információnyújtás és tanácsadás.

A pszichiátriai betegek közösségi ellátása olyan közösségi alapú szociális alapszolgáltatás, amelynek célja a pszichiátriai betegek integrációjának és rehabilitációjának segítése. Az ellátott lakókörnyezetében történő komplex segítségnyújtás az önálló életvitel fenntartása érdekében.(2017-ben 73 fő ellátott).

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	26	0	0
2013	39	0	0
2014	54	0	0
2015	65	0	0
2016	59	0	0
2017	73	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar;

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ezekről a területekről nem sikerült adatot szerezni, mert nem jegyzik fel a fogyatékoság tényét, hiszen érzékeny adatnak minősül.

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli

juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,

2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,

3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

a) Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás,

b) Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okoz. Szükséges azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonása, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. (például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok, a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOÉSZ és tagszervezetei, a speciális eszközkölcsonzók (Bliss Alapítvány). Hasznos lenne az is, ha az önkormányzat érintett munkatársai bekapcsolódnának olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatóak, (pl.: az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott és az FSZK Nonprofit Kft. képzései).

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kuttyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) Minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoport képviselőjének a bevonása szükséges a tervezésbe és a megvalósításba.

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz (<http://nrszh.kormany.hu/>), továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk). A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat. A „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek kell érvényesülnie.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat közhasznú épületei korábban legfeljebb csak részben voltak akadálymentesítettek (pl. rámpa), viszont a pályázati forrásokból épülő vagy megújuló épületeknél minden esetben külön figyelmet fordítottunk az akadálymentesítésre, és annak minimum elve mellett („Legalább ne képezzünk akadályt.”) a komplex akadálymentesítés a cél. A támogatott pályázatoknak is köszönhetően a közintézmények projektarányos akadálymentesítése elkezdődött óvoda, iskola, hivatali épületek esetében. Az átalakított, kialakított közterek létrehozásakor szintén figyelmet fordítottak az akadálymentességre, illetve arra, hogy legalább új akadályok ne képződjenek. Az akadálymentesség nemcsak a fizikai akadálymentességet jelenti, hanem infokommunikációs akadálymentesítést is indukciós hurkok elhelyezésével, Braille-feliratok készítésével, vezetősávok felfestésével stb. a látássérültek, hallássérültek, értelmi sérültek életének megkönnyítésére. Az elkezdett folyamatokat továbbra is folytatni szükséges, minél több önkormányzati terület akadálymentesítésével. Adatbázis nincs az épületek akadálymentességi állapotáról sem.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	-
	középfok	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	-
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	-
	járó beteg szakellátás	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	-
	alapellátás	nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	-
kulturális, művelődési intézmények		nem	nem	igen	igen	igen	igen	igen	nem	-
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	igen	igen	igen	nem	igen	nem	nem	-
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		igen	igen	nem	igen	nem	igen	nem	nem	-
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	nem	igen	igen	nem	igen	nem	igen	-

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Ezek szintén szerepelnek a 7.3.1. számú táblázatban.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nincs adat.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	igen	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	nem	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	nem
Vasútállomás	nem	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
étkeztetés	x	x	x	-	x	x	-	-	-
házi segítségnyújtás	x	x	x	-	-	-	-	-	-
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	x	x	x	-	-	-	-	-	-
családsegítés	x	x	x	-	x	x	-	x	-
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	-	-	-	-	-	-	-	-	-
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	x	x	x	-	-	-	-	-	-
támogató szolgáltatás	x	x	x	-	-	-	-	-	-
nappali ellátás	x	x	x	-	x	x	-	-	-

A felsorolt szociális szolgáltatásokat ellátó intézmények és személyek éves munkájukról, esetforgalmukról beszámolót készítenek. Ezek a beszámolók tartalmazzák a szolgáltatást igénylő fogyatékosok számát. Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai

nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van-e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becsült adatokat kapunk.

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat mellett a Magyar Baptista Egyház szervezetei foglalkoznak településünkön a hátrányos helyzetűek, a fogyatékkal élők és a szociálisan rászorulóknak segítségével. Mellettük még a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lát el segítő funkciót (ruhaosztás, hajléktalan szálló működtetése, családsegítés).

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat működteti az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátását és a támogató szolgálatot. Az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátása az otthonukban élő értelmi fogyatékosok részére nyújt napközbeni tartózkodásra lehetőséget. A nagyon rossz állapotú épületből, a méltatlan körülmények közül 2017. évben új épületbe költözhetett a Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye, amely nagy népszerűségnek örvend a rászorulóknak körében, nagyon jó közösség alakult ott ki. A szolgálat és az önkormányzat egyaránt keresi és használja a pályázati forrásokat, és az elnyert támogatásokból már szerveztek részükre programokat, fejlesztő foglalkozásokat és beszerzésre került egy új mikrobusz is a támogató szolgálat részére. Ez nagyban megkönnyíti a mozgáskorlátozottak és a fogyatékkal élők mozgását, mozgatását.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs adat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan.	Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése (fogyatékosok száma, fogyatékkuk kategóriája, akadálymentesítés részletei stb.) Fogyatékos ügyi mentor kinevezése, képzése. akcióterv készítése.
Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára.	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségeinek növelése, feltérképezése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése – *Máltai Szeretetszolgálat, Baptista Szeretetszolgálat, Magyar Vöröskereszt.*

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása:

Az önkormányzat által alapított Civil Alap évente kétszer pályázati lehetőséget biztosít működési és fejlesztési, programszervezési költségek támogatására helyi egyesületek, alapítványok, sportegyesületek, egyházi, kisebbségi és civil szervezetek számára.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség: -

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Hatvani Roma Kisebbségi Önkormányzattal szoros és jól működő a kapcsolat, amely által gyors reakció biztosítható a felmerült problémákra.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége – Naplemente Nyugdíjas Klub, Liszt Ferenc Nyugdíjas Klub – idősök összefogása; Fehérgyűrű Áldozatvédelmi Közhasznú Egyesület, Nyitott Ház Alapítvány – ifjúsági élet bonyolítása; Hegymenet Klub, SINOSZ, Hatvani Mozgássérültek Egyesülete – fogyatékkal élők, szociálisan rászorulóknak segítése.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában: Hatvani Volán - közlekedés

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásához egyeztető megbeszélések lebonyolítása, kerekasztal létrehozása, kapcsolattartás részleteinek kidolgozása. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése után a koncepciók kidolgozása, végrehajtása, ellenőrzése. A HEP Hatvan város hivatalos oldalán (www.hatvan.hu) közzétételre kerül.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgálja majd a város honlapja, illetve email fiókja, valamint a helyi média felületei.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Általános iskolai felnőttoktatás hiányosságai. 2. Értékteremtő közmunka program romák számára.	1. Tankerülettel való együttműködés. 2. Egyéni készségek figyelembe vétele a hatékony munkavégzésért.
Gyermekek	1. Gyermekek elhanyagolásuk magas száma. 2. 0-7 éves korúak ellátási igényeire vonatkozó adatok hiánya. 3. Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elévült.	1. Családsegítő szakemberekből munkacsoport alakítása, beavatkozási terv készítése, megoldáskeresés. 2. A hiányosságok korrigálása, megfelelő tájékoztatás és segítségnyújtás az ügyintézés során. 3. A dokumentum felülvizsgálatában együttműködés a tankerülettel.
Idősek	1. Tevékeny időskor program nem létezik. 2. Generációk közötti távolság növekedése.	1. Időkorúak foglalkoztatottságát és tanulását támogató programok keresése, szervezése. 2. Fiatalokkal közös programok szervezése, egymás segítése, jó gyakorlatok keresése.
Nők	1. Atipikus munkahelyek hiánya (rugalmas munkaidő, részmunkaidő, otthoni munka). 2. Nők elleni erőszak a családon belül. 3. Krízisben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek.	1. Igények felmérése, ilyen típusú munkahelyteremtés ösztönzése. 2. Felvilágosító kampány szervezése, a megoldások eljuttatása az érintettekhez. 3. Ellátási szerződés kötése anyaotthonnal, családok átmeneti otthonával.
Fogyatékkal élők	1. Nincs adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan. 2. Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára.	1. Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése. Fogyatékos ügyi mentor kinevezése, képzése. 2. Foglalkoztatásuk lehetőségeinek feltérképezése, támogatása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Általános iskolai felnőttoktatás hiányosságai 2. Értéktanteremtő közmunka program romák számára	1. <u>Hatvani Tankerületi Központ</u> feladata, az önkormányzat együttműködésével. közoktatási referens 2. <u>szociális osztály</u> , humánpolitikai főtanácsadó, Hatvani Szolgáltató Intézmény – Hatvani Roma Kisebbségi Önkormányzat (HRKÖ)
Gyermekek	1. Gyermekek elhanyagolások magas száma. 2. 0-7 éves korúak ellátási igényeire vonatkozó adatok hiánya. 3. Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elévült.	1. <u>szociális osztály</u> , Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat – Hegymenet Klub, Fehérgyűrű Áldozatvédelmi Alapítvány 2. <u>szociális osztály</u> – védőnői szolgálat, gyermekorvosok, bölcsőde 3. <u>Hatvani Tankerületi Központ</u> feladata, az önkormányzat együttműködésével, közoktatási referens
Idősek	1. Tevékeny időskor program nem létezik. 2. Generációk közötti távolság növekedése.	1. <u>szociális osztály</u> , <u>közművelődési referens</u> – közművelődési intézmények, képzőközpontok, szociális szolgálat, nyugdíjas klubok, idősothonok 2. <u>szociális osztály</u> , <u>közoktatási</u> , <u>közművelődési referens</u> – nyugdíjas klubok, Idősek Klubja, iskolák, óvodák, szociális szolgálat, közművelődési intézmények
Nők	1. Atipikus munkahelyek hiánya (rugalmas munkaidő, részmunkaidő, otthoni munka). 2. Nők elleni erőszak a családon belül. 3. Krízisben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek.	1. <u>humánpolitikai főtanácsadó</u> – munkaügyi kirendeltség, vállalatok, társaságok, szervezetek, vállalkozások 2. <u>szociális szolgálat</u> – családsegítők, civilszervezetek 4. <u>szociális osztály</u> – szociális szolgálat
Fogyatékkal élők	1. Nincs adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan. 2. Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára.	1. <u>szociális osztály</u> , esélyegyenlőségi munkatárs – Hatvani Mozgáskorlátozottak Egyesülete, SINOSZ, Szociális szolgálat 2. <u>szociális osztály</u> - munkaügyi kirendeltség, vállalatok, társaságok, szervezetek, vállalkozások

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák el tudják végezni az általános iskolát nagy számban és értéktanteremtő munkával szereznek jövedelmet.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához jussanak és élethelyzeteik javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, fejlesztési igényeik kiszolgálását, biztonságos, fejlesztő elhelyezésüket. A nevelési intézményekben az oktatásuk-nevelésük igényeikhez kapcsolódó módszerekkel történjen, és a HHH-s gyerekek minél szélesebb körben tanuljanak tovább.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségének megőrzésére, foglalkoztatásuk segítésére és az élethosszig tanulásra való igényük kiszolgálására és arra, hogy életüket hasznosnak érezzék.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy életvitelüknek megfelelő munkahelyen dolgozhassanak, a gyermeküket egyedül nevelőknek segítsége legyen és krízishelyzetben megoldásra és nyugalomra leljenek.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életét megkönnyítő és számukra segítséget jelentő elvi és gyakorlati segítségnyújtásra (eszközök, akadálymentesítés, jeltolmács stb.), foglalkoztatottságuk növelésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Általános iskolai felnőttoktatás fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 15 évesnél idősebbek között magas az általános iskolát el nem végzettek száma, ezen belül pedig a magas a nők aránya, feltételezhetően nagyobb részük roma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az általános iskolát elvégzettek magasabb aránya R: az iskolából való kimaradás okainak felderítése K: koncepció a megoldásra H: általános iskolát el nem végzettek száma csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. okok feltérképezése 2. koncepció kidolgozása a tankerület által az oktatási intézményekkel és a családsegítőkkal 3. általános iskolákban a felnőttoktatás beindítása
Résztvevők és felelős	Általános iskolát el nem végzettek, Hatvani Tankerületi Központ, oktatási intézmények vezetői, családsegítő szolgálat, közoktatási referens
Partnerek	RKÖ, Nyitott Ház Alapítvány, a Grassalkovich Antal Gyakorlatközpontú Szakközépiskola, Szakiskola és Felnőttek Általános Iskolája, Hegymenet Klub
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.12. K: 2022.01. H: 2024.09.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: helyzetfelmérés okokkal alátámasztva K: felnőttoktatási koncepció H: eredményességi beszámoló, bizonyítványok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Részt vevők motiválatlansága – kommunikáció, módszerek; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, pedagógusok, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Értéktanteremtő közmunka program romák számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A roma munkanélküliek nem mindig értéktanteremtő, képességeiknek megfelelő munkát végeznek a közmunka programban.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Értéktanteremtő munka biztosítása a romáknak képességeik, készségeik szerint. R: adatgyűjtés romák részvételéről és munkájáról a közmunka programban K: értéktanteremtő munkalehetőségek feltérképezése, romák képességeinek, készségeinek felmérése H: értéktanteremtő munkahelyek a romák számára (is)

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. adatgyűjtés romák számáról és munkájáról 2. értékteremtő munkalehetőségek felkutatása, jó gyakorlatok 3. ilyen munka elindítása, támogatása
Résztevők és felelős	romák, szociális osztály
Partnerek	RKÖ, munkaügyi kirendeltség, szociális szövetkezet
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2020. 12. 2. K: 2023. 01. 3. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: adatok gyűjteménye K: jó gyakorlatok gyűjteménye, munkalehetőségek listája H: értékteremtő munkahely létrehozása, támogatása; szociális szövetkezet fejlesztése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Részt vevők motiválatlansága – kommunikáció, módszerek; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, szakemberek, anyagi erőforrás, pályázati forrás (termelői piac kialakítása)
Intézkedés címe:	Értékteremtő közmunka program romák számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A roma munkanélküliek nem mindig értékteremtő, képességeiknek megfelelő munkát végeznek a közmunka programban.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Értékteremtő munka biztosítása a romáknak képességeik, készségeik szerint. R: adatgyűjtés romák részvételéről és munkájáról a közmunka programban K: értékteremtő munkalehetőségek feltérképezése, romák képességeinek, készségeinek felmérése H: értékteremtő munkahelyek a romák számára (is)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. adatgyűjtés romák számáról és munkájáról 2. értékteremtő munkalehetőségek felkutatása, jó gyakorlatok 3. ilyen munka elindítása, támogatása
Résztevők és felelős	romák, szociális osztály
Partnerek	RKÖ, munkaügyi kirendeltség, szociális szövetkezet
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2017. 12. 2. K: 2018. 01. 3. H: 2018. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: adatok gyűjteménye K: jó gyakorlatok gyűjteménye, munkalehetőségek listája H: értékteremtő munkahely létrehozása, támogatása; szociális szövetkezet fejlesztése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Részt vevők motiválatlansága – kommunikáció, módszerek; anyagi forrás hiánya - pályázatok

Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, szakemberek, anyagi erőforrás, pályázati forrás (termelői piac kialakítása)
-----------------------	---

Intézkedés címe:	Gyermekek elhanyagolásuk számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek elhanyagolásuk száma magas. A védőnőkkel kapcsolatba kerülő családok 25 %-ban fordul elő a gyermekek elhanyagolása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Gyermekek elhanyagolásuk száma csökkenjen. R: családsegítő szakemberek bevonása (munkacsoport) K: beavatkozási terv elkészítése H: gyermek elhanyagolásuk száma csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. munkacsoport alakítása 2. megoldáskeresés, beavatkozási terv elkészítése 3. segítségnyújtás a családoknak, gyerekeknek
Résztevők és felelős	Rászoruló, szociális osztály, családsegítő szolgálat
Partnerek	Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2019. 12. 2. K: 2021. 01. 3. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: munkacsoport megalakulása, jegyzőkönyv K: beavatkozási terv H: statisztikai adatok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatok megszerzése nehézkes-tapasztalt családsegítők bevonása
Szükséges erőforrások	Szakmai humán erőforrás

Intézkedés címe:	0-7 éves korúak ellátási igényeinek felmérése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	0-7 éves korúak ellátási igényeire vonatkozó adatok hiányosak
Célok - rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	0-7 éves korúak ellátási igényeinek feltérképezése R: szakemberek konzultációja, munkacsoport K: felmérések készítése, adatgyűjtés H: adatbázis létrehozása, igényekre való reagálás, érintettek megfelelő információhoz jutása

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. munkacsoport megalakulása 2. felmérések elvégzése, adatgyűjtés 3. adatbázis elkészítése, érintettek tájékoztatása
Résztevők és felelős	Kisgyermekes családok, szociális osztály
Partnerek	Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2019. 12. 2. K: 2022. 01. 3. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: munkacsoport megalakulása, jegyzőkönyv K: adatok gyűjteménye H: egységes adatbázis, kommunikációs terv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	célcsoport motiválatlansága – kommunikáció, tájékoztatás
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, technikai eszközök

Intézkedés címe:	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv felülvizsgálata
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elévült
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv felülvizsgálata R: változások megállapítása K: megoldások keresése H: felülvizsgált Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. célterületek vizsgálata, változások felismerése 2. megoldások keresése 3. Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elkészítése
Résztevők és felelős	Hatvani Tankerületi Központ, közoktatási referens, esélyegyenlőségi munkatárs
Partnerek	Köznevelési intézmények vezetői
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2021. 12. 2. K: 2023. 01. 3. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	R: helyzetfelmérés okokkal alátámasztva H: felülvizsgált elfogadott Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatszolgáltatás nehézkes – megfelelő motiváció

Szükséges erőforrások	humán erőforrás
-----------------------	-----------------

Intézkedés címe:	Tevékeny időskor program elindítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs ilyen program, amely az időskorúak foglalkoztatottságát és az élethosszig tartó tanulás elvének megfelelő programokat, lehetőségeket nyújtana.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Tevékeny időskor program működtetése R: az igények és lehetőségek felmérése K: Tevékeny időskor program kialakítása H: Tevékeny időskor program megvalósítása, támogatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igények és lehetőségek feltérképezése 2. programok bevezetése
Résztvevők és felelős	Időskorúak, szociális osztály
Partnerek	Nyugdíjas klubok, Idősek Klubja, közművelődési intézmények, munkaügyi kirendeltség
Határidő(k) pontokba szedve	1. K: 2022. 12. 2. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés okokkal alátámasztva K: programok leírása, jelenléti ívek H: fotók, tanfolyami tanúsítványok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Részt vevők motiválatlansága – kommunikáció, módszerek; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Generációk közötti távolság enyhítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Generációk közötti távolság egyre nagyobb az világ informatikai gyors változásai miatt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Időskorúak és fiatalok közöz programokba vonása, életük, életvitelük megismerése, közelítés. R: igényfelmérés K: ötletek, jó gyakorlatok gyűjtése H: programok lebonyolítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igények feltérképezése 2. ötletek, jó gyakorlatok gyűjtése 3. programok lebonyolítása
Résztvevők és felelős	Időskorúak, fiatalok, gyerekek, szociális osztály, közművelődési referens, kabinetiroda

Partnerek	Nyugdíjas klubok, Idősek Klubja, szociális szolgálat, közművelődési intézmények, iskolák, óvodák
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2020. 12. 2. K: 2023. 12. 3. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés dokumentumai K: jó gyakorlatok, lehetőségek gyűjteménye H: jelenléti ívek, fotók
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Részt vevők motiválatlansága, érdektelensége– kommunikáció, módszerek; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Atipikus munkahelyek hiánya
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők több irányú megfelelése (munkahely, család, feleség) miatt hatékonyabb lenne a nők számára az atipikus munkahely (rugalmas munkaidő, részmunka idő, otthoni távmunka). Csökkentené a női munkanélküliek számát.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Munkanélküli nők számának csökkentése, jobb feltételű munkahelyek. R: igényfelmérés K: munkáltatók felkutatása, motiválása H: munkahelyteremtés támogatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. munkáltatók felkutatása, motiválása 3. munkahelyteremtés támogatása
Résztvevők és felelős	Női munkavállalók, Szociális osztály
Partnerek	Munkaügyi kirendeltség, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. 12. 2. 2023. 12. 3. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés okokkal alátámasztva K: felnőttoktatási koncepció H: eredményességi beszámoló, bizonyítványok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem vállalják be a munkáltatók – kommunikáció, motiválás; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Nők elleni erőszak a családon belül
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nők elleni erőszak a családon belül, felderítetlen esetek, kilátástalan helyzetben, tájékoztatlanul.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Nők elleni erőszak a családon belül témában civil kezdeményezések támogatása. Közösségi felügyeleti megoldások kidolgozása, támogatása a közösségi szociális munka módszereivel. R: igény- és esettfelmérés K: támogató civilszervezetek felkutatása H: önszolgáltató csoportok létrehozása, támogatása szakmai vezetővel, tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igény- és esettfelmérés 2. támogató civilszervezetek felkutatása, szociális ellátás 3. önszolgáltató anyacsoporthoz létrehozása, támogatása
Résztvevők és felelős	Bántalmazottak, szociális szolgálat
Partnerek	Szociális osztály, családsegítők, civilszervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2021. 12. 2. 2022. 12. 3. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés dokumentumai K: civilszervezetek, segítségnyújtó szervezetek listája H: munkanaplók, jelentések
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz ilyen civilszervezet, igénybevevők érdektelensége, féltelme, tájékoztatatlansága – pozitív ráhatás anyagi erőforrás hiánya - pályázat
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Krizishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családban történt erőszak vagy gazdasági krízis esetén nincs lehetőség a család elhelyezésére, nagy a várólista.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Szolgáltatások biztosítása R: igényfelmérés K: lehetőségek felmérése H: ellátás biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. lehetőségek felmérése 3. szerződés(ek) kötése anyaként, családok átmeneti otthonával
Résztvevők és felelős	Szociális szolgálat

Partnerek	Családsegítők, anyaoththon, családok átmeneti otthonával
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. 12. 2. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés H: megkötött szolgáltatási szerződések
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs lehetőség szerződéskötésre – megoldáskeresés; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozó adatbázis létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adatbázis a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoságáról, igényeiről, akadálymentesített épületekről, segítségükre szolgáló eszközökről stb.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése lehetőség szerint adatvédelemmel, fogyatékos ügyi mentor kinevezése, képzése R: felmérés, adatgyűjtés K: adatok rendszerezése H: adatbázis létrehozása, nyilvánosságra hozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. adatgyűjtés 2. adatbázis elkészítése
Résztvevők és felelős	Fogyatékkal élők, Szociális szolgálat, szociális osztály
Partnerek	Családsegítők, mozgássérültek egyesülete, SINOSZ, Vakok országos Egyesülete, egyéb egyesületek, alapítványok, rehabilitációs szakmérnök
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. 12. 2. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: adathalmaz H: rendszerezett adatbázis beavatkozási területenként
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatok gyűjtése nehézkes – motiváltság, szakértők bevonása;
Szükséges erőforrások	humán erőforrás

Intézkedés címe:	Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs olyan munkahely a településen, ahol a fogyatékkal élők tudnának dolgozni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Foglalkoztatási lehetőségek növelése a fogyatékkal élők számára. R: igényfelmérés K: lehetőségek felmérése H: ellátás biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. munkáltatók felkeresése, motiválása 3. számukra új munkahelyek létrehozása vagy támogatása
Résztvevők és felelős	Fogyatékkal élők, Szociális szolgálat
Partnerek	Családsegítők, mozgássérültek egyesülete, SINOSZ, Vakok Országos Egyesülete, egyéb egyesületek, alapítványok, munkáltatók, civilszervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. 12. 2. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés adatai, dokumentumai H: munkahely lehetőségek dokumentációja, munkahelyek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz munkáltató, aki ezt vállalná – megoldáskeresés, kedvezmény, támogatás ajánlása; anyagi forrás hiánya – pályázatok, munkáltatók tájékoztatása az igénybe vehető támogatásokról, kedvezményekről
Szükséges erőforrások	anyagi erőforrás, munkáltatók keresése, partnerek egymás felé közvetítése

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

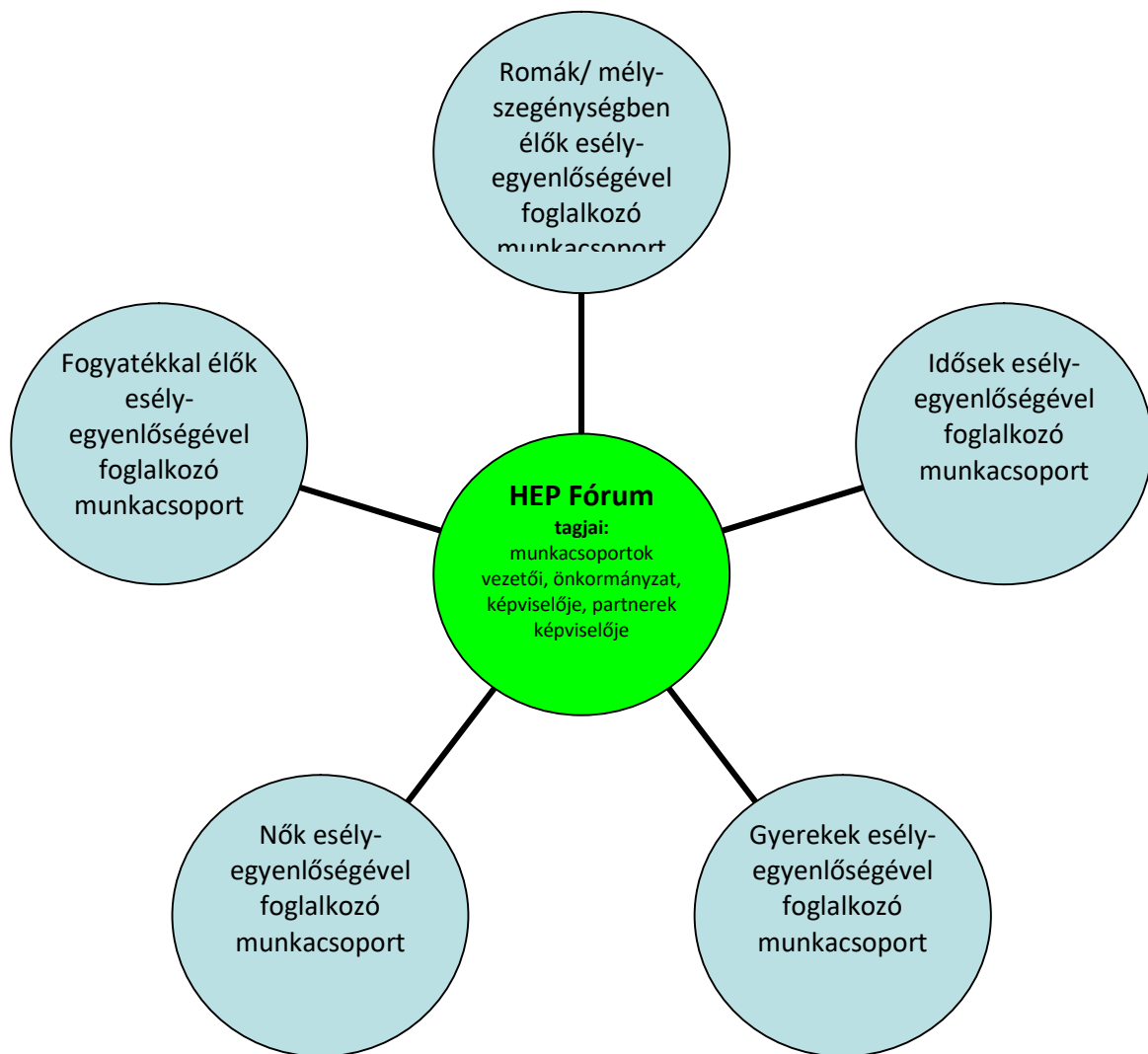
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a jegyző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre. A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT

végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Hatvan város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Hatvan város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Melléklet: HEP IT

Hatvan, 2019. július 26.

.....
Horváth Richárd
Hatvan város polgármestere

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	Általános iskolai felnőttoktatás fejlesztése	Általános iskolát nem végzettek száma magas, ennek feltehetően nagy része roma.	Az általános iskolát elvégzettek aránya legyen magasabb.	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Terv	A 8. osztályt el nem végzettek számára több lehetőséget biztosítani a tanulásra, a kimaradás okait feltárni, koncepciót kidolgozni.	Hatvani Tankerületi Központ		Megszerzett általános iskolai bizonyítványok.	pedagógusok, technikai feltételek, anyagi erőforrás	Hosszú távú működtetéshez megfelelő, működő koncepció, módszerek.
2.	Értéktanteremtő közmunkaprogram romák számára	A roma munkanélküliek nem mindig értéktanteremtő munkát végeznek.	A romák számára is értéktanteremtő munka biztosítása képességeik és készségeik szerint.	Közmunka Program. Esélyegyenlőségi Foglalkoztatási Terv	Értéktanteremtő munkalehetőségek feltárása, támogatása, szociális szövetkezet fejlesztése.	önkormányzat által kijelölt személy		Jó gyakorlatok gyűjteménye és értéktanteremtő munkahelyek létrehozása vagy támogatása	humán szakember, anyagi erőforrás, technikai feltételek	Hosszú távú működésre tervezve.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	Gyermek elhanyagolások számának csökkentése	A gyermek elhanyagolások száma magas, megfelelő megoldások keresésére szükséges.	A városban a gyermek elhanyagolások száma csökkenjen.	Szociális Koncepció	Családsegítő szakemberek munkacsoportja beavatkozási tervet készít, hogy jó gyakorlatok által segítséget nyújtsanak a családoknak.	önkormányzat által kijelölt személy		munkacsoport jegyzőkönyv, jelenléti beavatkozási terv	humán erőforrás, szakemberek	hosszú távú működés

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2.	0-7 éves korúak ellátási igényeinek felmérése	0-7 éves korúak ellátási igényeinek felmérésére vonatkozó adatok nem megfelelőek.	Adatbázis létrehozása, igényekre való reagálás, érintettek megfelelő információhoz juttatása-	Szociális koncepció	Szakemberek munkacsoportjának megalakítása, felmérések elvégzése, adatgyűjtés, adatbázis elkészítése, érintettek tájékoztatása	önkormányzat által kijelölt személy		munkacsoport jegyzőkönyv, jelenléti ív, egységes adatbázis	humán erőforrás, technikai eszközök	adatbázis lapján intézkedések
3.	Közüoktatási Esélyegyenlőségi Terv felülvizsgálata	Közüoktatási Esélyegyenlőségi Terv elévült.	Közüoktatási Esélyegyenlőségi Terv felülvizsgálata, hatályosítása.	-	Közüoktatási Esélyegyenlőségi Terv felülvizsgálata, változások vizsgálata, megoldások keresése.	Hatvani Tankerületi Központ		Felülvizsgált Közüoktatási Esélyegyenlőségi Terv	humán	felülvizsgálatig használandó
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Atipikus munkahelyek hiánya	Főleg a női munkavállalók életét könnyítené meg az atipikus munkavállalás (rugalmas munkaidő, részmunkaidő, otthoni munka).	Női munkavállalók munkavégzésének megkönnyítése.	Közüfoglalkoztatási Terv	Igényfelmérés, megoldások keresése, munkáltatók bevonása, meggyőzése, ilyen munkáltatók támogatása.	önkormányzat által kijelölt személy		munkavállalók dokumentumai	anyag, helyszín, technikai	atipikus munkahelyek támogatása
2.	Nők elleni erőszak a családon belül	Gyermekeket egyedül nevelő anyák gazdasági és jogi kiszolgáltatottságának enyhítése.	Nők elleni erőszak a családon belül, felderítetlen esetek, kilátástalan helyzetben, tájékoztatlanul.	szociális koncepció	Nők elleni erőszak a családon belül témában civil kezdeményezések támogatása. Közüösségi felülgyeleti megoldások kidolgozása,	önkormányzat által kijelölt személy		önsegítő csoportok, egyéb segítő szervezetek dokumentumai	humán, anyagi erőforrás, helyszín	civilszervezet szakmai támogatása

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					támogatása a közösségi szociális munka módszereivel.					
3.	Krízisben igénybe vehető szolgáltatások megteremtése	Családi krízis esetén nincs lehetőség a kiköltözésre, a krízishelyzet feloldására.	Krízishelyzetben lévők kiemelése a családból, legyen hová menni, ha költözni kell.	szociális koncepció	Ellátási szerződés kötése anyaothonnal, családok átmeneti otthonával.	önkormányzat által kijelölt személy		ellátási szerződés(ek)	anyagi erőforrás	szerződés időtartamára
IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Tevékeny időskor program	Nincs ilyen program még, amely az időskorúak foglalkoztatottságát és az élethosszig tartó tanulás elvét elősegítené.	Időskorúak foglalkoztatottságának növelése, és a tanulási szándékuk segítése.	közzoktatási Esélyegyenlőségi Terv	Igényfelmérés, lehetőségek keresése, ezek összefoglalója és a program beindítása.	önkormányzat által kijelölt személy		program leírása	humán, anyagi, technikai	program használhatósága
2	Generációk közötti távolság enyhítése	A generációs különbségek egyre nagyobbak az informatikai világ gyors változásai miatt.	Fiatalkorúak és idők közös programokban és egymás életében való részvétele.	szociális koncepció	Igényfelmérés, jó gyakorlatok, ötletek gyűjtése, programok szervezése.	önkormányzat által kijelölt személy		programok jelenléti ívei, ötletek gyűjteménye	humán, anyagi forrás, technikai eszközök	Programok hagyománnyá válása.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élők esélyegyenlősítésére vonatkozó adatbázis létrehozása	Nincs adatbázis a fogyatékkal élőkről, sem a betegségeikről, se az épületek akadálymentességéről, lehetőségeikről.	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal kapcsolatos összes területről.	szociális koncepció	Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése, fogyatékosügyi mentor kinevezése.	önkormányzat által kijelölt személy		fogyatékkal élők adatbázisa	humán erő, technikai eszközök	tervezésben használható

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Fogyatékkal élők számára munkahelyek teremtése	Nincsen olyan munkahely a városban, ahol fogyatékkal élők dolgozhatnak.	Olyan munkahelyek teremtése, ahol fogyatékkal élők is dolgozhatnak.	közfoglalkoztatási terv	Foglalkoztatásuk feltérképezése, támogatása, munkáltatók bevonása.	önkormányzat által kijelölt személy		munkaügyi dokumentumok	humán, anyagi erőforrás	támogatás, kedvezmény megtartása